Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 1 (1559) 1980 — NELJAPAEVAL, 3. JAANUARIL — THURSDAY, JANUARY 3 — XXXI aastakäik

ILMAR HEINSOO
Eesti Vabariigi aupeakonsul Kanadas
Foto — Oskar Haamer

UUEKS AASTAKS 1980

Oleme jumalaga jätmas seltsmenda aastakümnega ja ootusrikkalt seismas kaheksanda aastakümne lävel.

Jällekordselt vaatame küsivalt tulevikku püüdes lahti mõistatada seal peituvaid saladusi ja sündmusi, mis võivad puudutada meie isiklikku elu, meie rahva saatust ja kogu maailmapilti.

Kuna meie ei ole prohvetid, siis jäävad need tulevikku suunatud mõistatamise katsed vaid oletusiks, mis põhinevad oleviku analüüsil.

Meid ümbritsev maailm on ilmselt liikumas vastu uutele rahututele aegadele. Üldine energia- ja majanduskriis on kõigutamas maailma tasakaalu aluseid, mis omakorda tavaliselt esile kutsub poliitilisi ja ka sõjalisi konflikte. Juba kõneldakse uue külma sõja algusest ida ja lääne vahel ja Kesk-Ida õliväljadel võib süttida rahvusvaheliste mõõtmetega sõjakolle otse üleöö.

Sellistel rahututel aegadel suundub mõte meie kodumaa poole, sest suuremate konfliktide tekkimisel puudutavad need paratamatult ka meie rahva saatust. Üha jugemalt ja tugevamalt hakkab kostma kodumaiste patriootide vabadusnõudlus. Võttes suuri isiklikke riske taotlevad Balti vabadusvõitlejad maailma tähelepanu juhtimist oma rahvaste õiguste vägistamisele Nõukogude Venemaa poolt.

Tuleval suvel saabuvad Tallinna tuhanded purjespordi huvilised ja välisajakirjanikud. On ülimalt oluline, et need väliskülalised saavad teadlikuks, et Eesti on okupeeritud riik ja et okupatsioon on vastolus Tartu rahulepingu kõikideks aegadeks siduvate tingimuste ja rahvusvahelise õigusega. Hoolimata KGB valvsast silmast teeb eestlane kodumaal kõik, et meie rahva õiged tunded väliskülalistele teatavaks saaksid. Siiski, ka vabad eestlased peavad siin oma organisatsioonidega selle küsimuse avalikkuse ette tooma, sest see on ainulaadne olukord, kus nii suurel arvul välismaise informatsiooni meedia esindajaid külastab meie ikestatud kodumaad.

Ka Ülemaailmsed Eesti Päevad Rootsis pakuvad selleks suurepäraseid võimalusi. Sellepärast peab ka ESTO '80 kujunema mitte ainult Eesti kultuuripärandi kajastajaks, vaid ka võimsaks vabadusnõudluse foorumiks meie maa ja rahva nimel.

Saagu 1980 eestlaste koostöö — vaimu, üksmeele ja vabadustahte võimsaks demonstratsiooniks.

Selles vaimus soovin kõigile kaasmaalastele, eesti organisatsioonidele ja kirikutele ÕNNELIKKU ja EDURIKAST UUT UUSTAT!

ILMAR HEINSOO
E. V. aupeakonsul Kanadas

Keskorganisatsioonide esimehed:

EESTI ÜHISKOND ON SULANUD ÜKSMEELSEKS TERVIKUKS

Eesti ühiskond Kanadas on sulanud rahvuslike eesmärkide taotlemisel üksmeelseks tervikuks, rõhutasid keskorganisatsioonde esimehed aastavahetuse jutuajamises „Meie Elule", tõstes eriti esile eelseisvaid Ülemaailmseid Eesti Päevi Stokholmis.

— Viimase aasta-kümne jooksul on Eesti ühiskond ja organisatsioonid Kanadas sulanud tugevaks üksmeelseks tervikuks ja üheks mõju avaldavaks teguriks ka siinse maa valitsuse organite juures, ütles Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees Udo Petersoo. Eriti võib sda näha kul-

UDO PETERSOO, Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees

tuurilistes ja välispoliitilistes sektorites. Meie seisukohti kuulatakse, kui ühe kindlameelse rahvusgrupi soove, kes räägivad, osalt kui Kanada kodanikud, aga teisalt kui oma ikestatud rahva esindajad. Säärast kindlat kokkuhoidvat seisukorda peab meie rahvas alati tulevikus säilitama. Ainult sellises olukorras saame väärikalt ja mõjuvalt esitada oma kodumaa ja rahva nõudeid, nii asukohamaades, kui ka lääne maailma üldisel rahvusvahelisel foorumil, nagu on seda näiteks NATO.

Meid on tugevalt liitnud eestlaste laialdased kokkutulekud asukohamaades ja eriti kahed Ülemaailmsed Eesti Päevad. Eesti rahvuskultuur kõigil aladel on võitnud tunnustust Põhja-Ameerikas. Sealt on aga ka meie rahva tõsine vabaduse nõue tugevalt ilmsiks tulnud. Ülemaailmsed Eesti Rahvuskongressid on kristalliseerinud ja eesmärgiks sõnadesse pannud meie rahva kindlust ja üksmeelt ja tahet, et jätkata vabadusvõitlust. See üksmeel ja tahe peavad jätkuma ka eesseisvatel kongressidel. Iga eesti organisatsiooni rahvusmeelne tegevus on osa meie rahva tulevikust, kus peame aukohas meie rahva kodumaal ja kus teeme kõik nende heaks, kes on kodumaal vangistatud

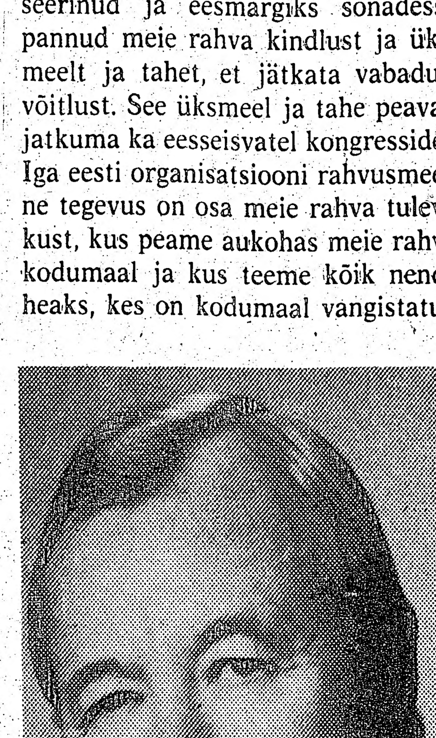

VELLO HUBEL, Eesti Liit Kanadas esimees

oma ennastsalgava julguse ja väljaastete pärast.

KOOSTÖÖ

Eesti Liit Kanadas esimees Vello Hubel tõstis esile kokkuleppe saavutamise EKN-iga rahvuslike eesmärkide taotlemisel. Liit ja EKN püüavad teha seda ühises koostöös ja solidaarselt üksteist respekteerides. Sellel alusel edasi minnes mõlema keskorganisatsiooni tegevus saab olema kindlasti viljakas.

Algav aasta on vabade eestlaste koostöö ja kokkutuleku aasta. Selle haripunktiks on ESTO-80 korraldamine Rootsis. Liit toetab seda ettevõtet ja kutsub kõiki eestlasi ESTO-t toetama ja sellest osa võtma, kui võimalik. ESTO-80 on suur ning kulukas ettevõte. See peab õnnestuma ja õnnestub, kui kõik organisatsioonid sellele heatahtlikult kaasa aitavad ja osa võtavad Rahvuskongressist.

SELGITUSTÖÖ

— Eestlaste Kesknõukogul Kanadas on ettevalmistusel aktsioon, kus tahame üles kutsuda kõiki vaba maailma ajakirjanikke vaatama ja nägema inimõiguslikke ja poliitilisi tõsiasju Olümpiamängude taha peidetud punases reaalsuses, ütles esimees.

Võib olla just eriliselt praegu on Läänemaailm vastuvõtlik Nõukogude Vene eesmärkide kriitikaks ja reaalsuse avaldamiseks. Meie ei tohi seda võimalust lasta mööda minna, sest otseselt sellega on seotud ka meie kodumaa ja rahva ikestatud pealinn, Tallinn. Ma loodan, et eesti ühiskond Kanadas annab sellele aktsioonile oma tugeva panuse, kuna nimetatud ettevõte ülemaailmse levikuga ajalehtedes on seotud tunduvate kuludega. Avalikul ja laial foorumil rääkides saame kõrvutada Eesti rahva saatuse punase türannia all, vastsete näidetega samasugusest ülekohtust mida saadab korda kommunistlik ideoloogia.

SIDEMETE TIHENDAMINE

Eesti Liit Kanadas esimees ütles, et Eesti ja eestlaste tutvustamiseks

BALTI RIIKIDE STIILIS ÜLEVÕTMINE AFGANISTANIS

Afganistanis toimus J. Stalini aega meenutav Balti riikide okupeerimise viisil ülevõtmine kasutades massiliselt N. Liidu sõjavägede sisseviimist, nagu toona Tshehholovakkias õhu teel. Senine kommunistlik president Hafizulla Amin hukati, kui „USA agent".

USA andmetel toimus siiski vene vägedele vastuhakkamisi ja oli pealinna Kabuli tänaval tänavavõitlusi. Kabuli raadio kaudu teatati presidendi hukkamisest. Afganistani uueks presidendiks pandi venelaste poolt revolutsioonilise nõukogu esimees Babrak Karmal. Teda peetakse Moskva number üks meheks Afganistanis. Ta oli kommunistliku partei asutaja ja peaministri abiks H. Amini valitsuses.

Afganistani presidendi mõrvamisest ja uue valitsuse ametisse astumisest teatati Moskva raadios ainult väga pealiskaudselt. Märgiti ainult, et senine verine H. Amini türannia olevat kaotatud ja N. Liidu sõbralik valitsus asemele astunud. Välisdiplomaadid märgivad, et venelased tõid rohkem kui 200 transportlennuki täit sõdureid ja sõjavarustust Kabuli pühade ajal. Enne H. Amini mõrvamist tapeti tema eelkäija president N. M. Taraki.

Afganistani territoorium on osaliselt moslemitest vabadusvõitlejate valduses, kes nõudsid kommunistliku valitsuse kõrvaldamist. Uus valitsus tõotas häid vahekordi kõikide naabritega ja lubas poliitilised vangid vabastada. Samal ajal oli teada, et Lõuna-Venemaal Iraani ja Afganistani piiri ääres on ca 70 miljoni moslemiusulist, kes nõuavad omale usulisi vabadusi ja suletud mosheede avamist. Varem oli seal 2400 mosheed ja mitutuhat mullahi (preestrit). Nüüd on neist avatud ainult 240 propaganda eesmärgil. Moskva on hirmul nende ülestõusu pärast ja seepärast vallutas Afganistani ning taotleb vallutada ka Iraani. Praegu on selleks paras moment, sest USA president J. Carteri peetakse teovõimetuks meheks.

N. Liidu vägede vool Afganistani jätkus veel nädalavahetusel ja arvati, et seal on nüüd umbes 45 000 meest. Vene tankid patrullivad Kabuli tänavatel, kuid mässulised tagamaadel lubavad oma võitlust jatkata.

President Carter võttis otseühenduse Moskvaga ja avaldas protesti Afganistani ülevõtmise pärast, mis ohustab maailmarahu. Samuti on seda teinud mitmed teised riigid. USA on lubanud suurendada oma sõja-list abi Pakistanile, kes toetab Afganistani mässulisi.

Egiptuse president A. Sadat märkis, et kui Khomeini võimukord Iraanis kokkuvariseb, siis on oht, et Iraani võtab üle N. Liit. N. Liit ja Iraan omavad üle 2000-de miilise ühise piiri.

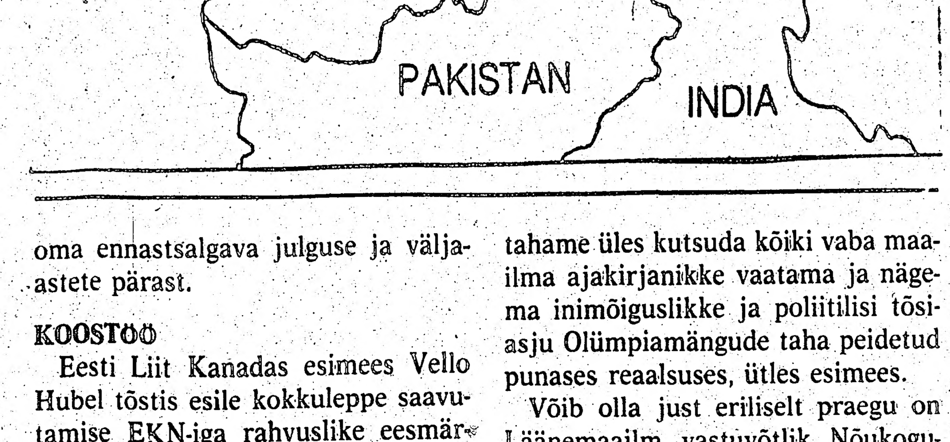

Sai surma teel Floridasse

Kolmapäeva, 26. dets. hommikul sai liiklusõnnetusel USA-s surma Toronto elanik Maria Ruukholm. Ta oli koos oma Mississaugas eluneva poja perekonnaga teel Floridasse, kui Virginia osariigis sõitis nende autole otsa teine sõiduk. 75-aastane Maria Ruukholm oli lamanud auto tagumises osas ja sai kokkupõrkel peavigastusest surma. Tema poeg, minia ja kaks last said vaid kergelt kannatada.

Maria Ruukholm oli koos poja perekonnaga veetnud pühad oma minia sugulase juures USA-s ja jatkasid sealt reisi Florida suunas, kui õnnetus juhtus. Tema tütar elab Torontos.

Tallinna arhiiv vahetusobjektiks?

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Baltisaksa häälekandja „Baltische Briefe" tsiteerib oma detsembrikuu numbris väljavõtet ajalehest „Lübecker Nachrichten", milles kirjutatakse pealkirja all „Annab N. Liit arhiivi vahetuskaubana tagasi?" järgmist:

„Hansalinn Lüübek võib teha konkreetseid lootusi pärast Teist Maailmasõda N. Liidus kadumaläinud arhivaalide tagasisaamiseks. Nagu Lüübeki kultuursenaator Henning Koscielski meie lehele teatas, olevat kultuurametil nüüd nimekiri kolme hansalinna Lüübeki, Hamburgi ja Breemeni arhivaalide kohta: nimekirjas seisavad ka kogusummas 20.713 N. Liidus asuvat ürikut, akti, kaarte, käsikirju ja linnaraamatut Lüübekist. „Meie näeme häid väljavaateid Lüübeki, Breemeni ja Hamburgi arhivaalide tagasisaamiseks teatud liiki vahetuskaubanduse korras," teatas kultuursenaator.

N. Liit olevat näidanud juulis 1980 toimuva olümpiaregati puhul huvi Tallinna linnaarhiivi vastu. Viimane asub Saksa Liiduvabariigis. Läbirääkimised, nii senaator, käivad asjas pädevate Bonni ministeeriumide kaudu."

Nagu varem teatatud, evakueeriti Tallinna linnaarhiiv 1944. a. suvel Saksamaale ning paikneb praegu liiduarhiivis Koblenzis. Arhiivi väljaandmist, resp. väljavahetamist on venelaste poolt taotletud juba pikemat aega. Kuna osa Hamburgi, Breemeni ja Lüübeki arhiividest evakueeriti sõja ajal maale, kus need sattusid punaarmee kätte, siis pole Lüübeki kultuursenaatori lootused rajatud üksnes optimistlikele illusioonidele, vaid pingelõdvenduspoliitika reaalsusele.

-kk

Mati Kiirend ja Artjom Juskevits vabaduses

Stokholmist teatati, et enne jõulupühi vabanesd aja ära kandmise järele 1974. a. Eesti iseseisvuse eest võitluse päras 15 aastaks vangi mõistetud M. Kiirend ja A. Juskevits. 6 aastaks samas protsessis vangi mõistetud Kalju Mätliku aeg Permi vangilaagris ja Sergei Soltatovil Mordwa laagris saab täis tuleval aastal.

Liit koostas ning levitas ingliskeelset broshüüri „Estonia, the Nation in the Crosswinds". See broshüür on veel saadaval ja on sobivaks kingiks asukohamaa sõpradele.

Sideme ja koostöö tagamiseks eesti organisatsioonidega Montrealist kuni Vancouverini, mis on tohutu kaugus, Liit kasutas edukalt oma aja-

(Järg. lhk. 3)

Nädalakroonika

JÕULURÕÕMU PANTVANGIDELE

• Iraani moslemite revolutsiooniline valitsus tegi pühaderõõmu ameeriklastest pantvangidele ja lubas jõulupühade ajal neljal vaimulikul, kahel protestandi-piiskopil, katoliku kardinalil ja Alzheeria kardinalil vangidega väikestes gruppides Iraani nn. üliõpilaste valduses olevas USA Teherani saatkonnas kokku saada. Nüüd tuleb välja, et neile näidati ainult 43-me 50-st vangist. Kuhu on jäänud 7 vangi, on selguseta.

• Jõulupühade eel hukkus USA-s Colorado mägedes lennuk, kusjuures enamik reisijatest said surma. Tsiviilkaitse õhupatrullil õnnestus siiski lennukihukkumiskoht, 11,000 jala kõrgusel mägedes, kindlaks teha ja üks perekond, isa kahe tütrega ja üks 10-ne aastane tüdruk, kelle vanaema hukkus, päästeti.

• Lääne-Saksamaa üks tülikamaid mehi, „Punane Ruudi" leiti surnult oma korteri vannist, kus ta langetõbe hoos oli uppunud. „Punasel Rudil" on seljataga pikk mässumehe teekond. Ta oli üks suuremaid saksa üliõpilaste ülesässitajaid kehtiva korra vastu. Mõni aasta tagasi lasti talle kuul pähe, kuid see kuul ei tapnud. Ta pärisnimi oli Rudolf Dutschke.

• Liibüa diktaator kolonel Quaddafi pööras selja Palestiina vabastamise Organisatsioonile, kelle peamiseks toetajaks ta oli. Ta laskis PLO Tripoli peakorteri sulgeda ja konfiskeerida, kuna ta ei soovi, et PLO aktsioone juhivad ultramoodsad juhid.

• Moskvas jätkub vastu töötamine NATO otsusele, millega 572 „cruise" aatomraketti asetatakse Euroopasse, et pakkuda kaitset juba aastakümneid Euroopa eesmärkide vastu väljasihitud N. Liidu aatomrakettide vastu.

• USA välisministeerium protestis selle vastu, et N. Liit on saatnud Afganistani rohkem, kui 10 000 vene sõdurit ja 50,000 vene sõdurit on koondatud Afganistani ja Iraani piirile. Protestis üteldakse, et siin ei ole tegemist ainult USA ja N. Liidu vaheliste vahekordadega, vaid see on rahvusvaheline konflikt, kuna N. Liit on vallutanud Afganistani ja surub seal maha vabadusvõitlejaid, kes võitlevad oma maa iseseisvuse eest.

• Pekingist teatati, et Kambodzha endine peaminister Pol Pot, kes võitles Hanoi kommunistide nukuvalitsuse vastu Kambodzhas on asendatud uue mehega ja nõutakse Kambodzhas vabu valimisi. Pol Poti, Khmer Rauge kommunistide juhti peeti üheks verisemaks diktaatoriks, kes laskis tappa üle 2. miljoni Kambodzhalase pärast seda kui ameeriklased Vietnamist ja Kambodzhast lahkusid.

• Kambodzha kurikuulus Khmer Rouge juht ja endine peaminister Pol

(Järg lk. 3)

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
... Madison Avenue — ...

dr. Endel Aruja:
„Egiptus vabrikutöölise pilguga ja kaameraga"
Kolmapäeval, 16. jaanuaril
kell 7.30 õhtul

dr. Roman Toi:
„Koraali muusikalisest välimusest"
Kolmapäeval, 30. jaanuaril
kell 7.30 õhtul.

Tartu College'is, 310 Bloor St. W.

UUENDAGE „MEIE ELU" TELLIMINE UUEKS AASTAKS.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. Tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25 Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber —.50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $4.00, tekstis $3.75, kuulutuste küljel $3.50.

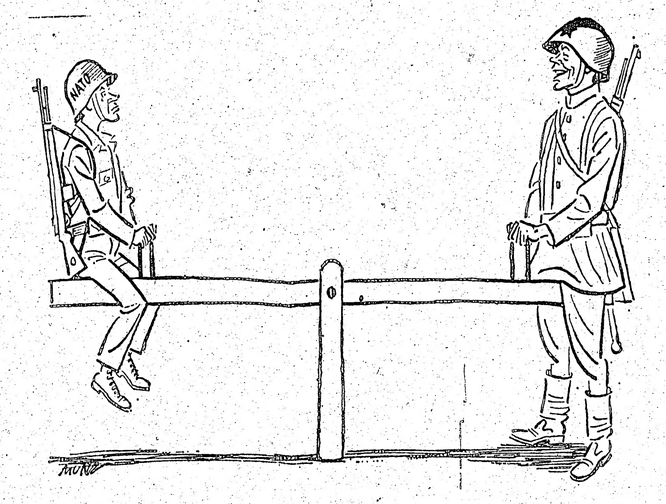

Tasakaal.

AKTUAALSEL TEEMAL

SÜNGE PILT VENEMAA „PARADIISIST"

Ajal, kus käib vilgas Moskva kommunismi laiendamine ja järjest uusi riike ja rahvaid surutakse kommunistliku vägivallavalitsuse alla, eriti Aasias ja Aafrikas, muutub elupilt N. Liidu sisemaal ikka trööstitumaks ja viletsamaks. Seda ei ole suutelised varjama isegi N. Liidu suured ja võimsad juhid ise. Nii nimetas N. Liidu praegune president ja diktaator L. Brezhnev novembris peetud Kommunistliku Partei Tsentraalkomitee koosolekul oma ministreid ja teisi juhtivaid tegelasi saamatuteks ja lohakateks. Ta märkis, et N. Liidu majandus on lihtsalt skandaalses olukorras. Sundimine ja'tööle ajamine ning tööliste hurjutamine on olulisem osa ka N. Eesti propagandalehti sirvides. L. Brezhnev ja tema ministrid teavad väga hästi, et viga ei seisa mitte inimestes, vaid süsteemis, kuid praegused juhid ei ole seda tahtelised ega võimelised muutma.

SÕJAMASIN HAVITAB EDU

Brezhnev tõi Kommunistliku partei keskkommitee liikmetele ette, et Venemaa majandus olevat lihtsalt skandaalses olukorras. Paranemist ei ole silmapiiril. See ei saagi teisiti olla, sest see on see hind, mida N. Liidu kodanikud peavad maksma selle eest, et Kremli juhid võivad mängida terve maailma ees tänapäeva maailma sõjaliselt ja poliitiliselt tugevama riigi juhte. N. Liidu tohutu suure sõjamasina käigushoidmine, rohkem kui 4-ja miljonilise armee relvastamine, toitmine, suured kulud uutele rakettidele, lennukitele, tankitele, allveelaevadele, sõjalaevadele, suurtükkidele ja sõjavarustusele neelavad kõik N. Liidu majanduslikud resursid. Pealegi tuleb jagada suuri toetusi teistele rahvastele ja oma välismaadel asuvale suurele luurajate armeele. Mida rohkem N. Liit laiutab Aafrikas ja Aasias ning mujal maailmas, seda rohkem tuleb N. Liidu kodanikul pingutada oma püksirihma.

KOMMUNISMI EDUKÄIK

Brezhnev, sõimates oma ministreid, hõõrus rõõmuga käsi kommunismi suure edukäigu pärast väljaspool N. Liitu. Tal võis olla tõsiselt heameel, et ikka rohkem rahvaid heidavad ennast terrori ja vägivallaga Moskva kommunistliku häda ja viletsusssüsteemi alla. J. Carteri rezhiimi mehkeldamisega suruti pika ja raske võitluse kaudu Nikaraagua kommunistliku korra alla. Tänu president J. Carteri erisaadikule kindral Huyserile, hävitati Lähis-Ida tugevam shahh M. R. Pahlavi kommunismivastane kindlus ja sattus segaduste ja revolutsiooni keerisesse, mille eest USA saatkonna liikmetel tuleb nüüd Teheranis taluda alandust ja piinamisi. Moskva parem liitlane Hanoi heitis Kambodzha Pol Poti terroririigi oma alla ja praegu käib selle rahva surnuks näljutamine. Afganistan on Puna-Armee poolt okupeeritud. F. Castro Kuuba saarelt on teinud Moskvale palju head. Isegi Kirikute Maailmaliit on ohverdanud naiivsete usklike miljoneid selleks, et kommunistlikku terrorirezhiimi laiendada Rodeesias, Namibias ja mujal. Selleks, et kommunistlikud terroristid tapaks ja hävitaks eriti sealseid valgenahalisi usuvendi ja kristlasi.

PUUDUS SUURENEB

Kuid kommunismi edukäik välismaadel ei paranda olukorda N. Liidus. Vaid suurendab veelgi raskusi, sest oma välismaistele liitlastele tuleb maksta juurde. F. Castro armee ülevalpidamine Aafrikas ja Hanoi toetamine on kallis lõbu.

N. Liit investeeris L. Brezhnevi ajal põllumajandusse koguni 600 miljardi dollarit. Kuid vaatamata sellele oli selleaastane lõikus 25% möödunud aastasest lõikusest kehvem. Puudujääk oli koguni 58 miljonit tonni teravilja ja Moskva viljakaupmehed on igalpool välismaadel, et osta kokku vilja, et vene rahvast toita. Kommunistlik kolhoosisüsteem ei tööta ja ei suuda Venemaad toita. Kuid see on Moskva kommunismi üheks põhialuseks. Ilma vaba talupojaklassi hävitamata ei ole võimalik kommunistlikku orjasüsteemi käigus hoida. N. Liidus on kindlad hinnad, kuid vaatamata sellele suureneb inflatsioon ja oldi sunnitud hindasid 18—50% tõstma.

N. Liidu tööstusetoodangu tõus oli üks madalamaid maailmas. Vene tööstus vajaks hädasti uusi ja paremaid masinaid. Need on alatasa rikkes ja palju töid tuleb sooritada käsitsi. On suur puudus toormaterjalidest, terasest, sõest, õlist, ehitusmaterjalidest, sest raudteed ei suuda neid õigel ajal kohale toimetada. Raudteed on kulunud, vedurid ja vagunid rikkes. Euroopa õliallikad ei anna niipalju õli kui vaja ja Siberi õli kohaletoomiseks on vajalik õlitorustik, mis maksab 10 miljardi dollarit. Torusid tuleb osta välismaalt. Paljud venelased kaugemates paikades elavad veel oma isa isade poolt kokkulopsitud onnides.

SEITSE VILETSAT AASTAT

Sabad toitainete kaupluste uste taga N. Liidus pikenevad. See näitab, et nüüd on saabunud Venemaale 7 viletsuse aastat. Kui L. Brezhnev tuli võimule, siis elati N. Hrustshevi vabaduste ja uuenduste ajastu optimismis. Selle ajastu hoog kandus edasi ka L. Brezhnevi ajastusse. Kuid mida enam L. Brezhnevi stalinistid kruvisid olukorda kitsamaks. Mida enam lämmatati ja piirati kodanike tegevusvabadusi, seda raskemaks läks olukord. Sõjamasin ja välisabid neelasid ikka rohkem rublasid. Mida investeeriti Aafrikasse ja Aasiasse, seda suuremaks kasvas puudus Venemaal.

Kuid ainult kommunistliku partei häälekandja Pravda on võimeline selle halva mängu juures veel head nägu tegema. Selles olukorras ta peab valmistama ette venelasi eeloleval suvel Moskva olümpiamängudel kogu maailmale naeratama ja näitama, et Venemaa on rikas ja võimas maa. „Podemkini küla" on venelased meistrid ehitama.

AJK

BATUN'i aktsioon

BALTI MEMORANDUM ÜRO LIIKMESRIIKIDELE

NEW YORK — Noorema ja keskmise generatsioonide baltlaste võitlusorganisatsioon BATUN (Balti Apell ÜRO-le(, on läbiviimas aktsiooni mis levitaks 45-e Balti riikide kodanike memorandumit kõikidele ÜRO liikmesriikide saatkondadele maailmaorganisatsiooni juures. Teatavasti tehti memorandum avalikuks lääne ajakirjanikele 23-dal augustil Moskvas, milline kuupäev oli Molotov-Ribbentropi paktile allakirjutamise 40-nes aastapäev. Memorandum nõudis Hitleri ja Stalini tookordse tehingu tühistamist, kuna mis puutub Balti riikidesse on see ikka veel tänase päevani jõus, ja Balti rahvaste enesemääramise õiguse taastamist.

Balti vabariikide akrediteeritud diplomaatilised esindused Ühendriikide valitsuse juures toimetasid edasi juba oktoobri kuu keskel ÜRO peasekretär Kurt Waldheim'ile kõnesoleva memorandumi venekeelse originaalse teksti, mis oli hiljuti saabunud terviklikult läände, ja selle inglisekeelse tõlke. BATUN'i nüüdne aktsioon tagab memorandumi leviku ka kõikidele ÜRO liikmesriikide saatkondadele, kas üleantuna BATUN'i esindajate isiklikel kohtumistel diplomaatidega või kirjateel.

45-e Balti riikide kodanike memorandumi tekstile ja sellega kaasnenud toetusapellile nimekate Moskva dissidentide poolt eesotsas Nobeli rahupreemia laureaadi akadeemik Andrei Sahharoviga, on BATUN lisanud omapoolse diplomaatiliste tavadele vastava saatekirja ja üheleheküljelise seletuse kahe sündmuse kohta mis on toimunud pärast memorandumi avalikuks tegemist augustis.

Kõigepealt öeldakse BATUN'i seletuses, et oktoobri kuu alul jõudsid lääne teated, et Leedus on kogutud ümardatult 35,000 allkirja memorandumi toetuseks. Sarnast avaliku arvamuse ilmingut N. Liidu piirides nimetatakse BATUN'i poolt pretsedendituks, mida on äärmiselt raske läbi viia selle riigi poliitilises õhkkonnas. See näitab, et Balti rahvaste tunded enesemääramise küsimuses on selgepiirilised.

Teise asjaoluna tõstab BATUN esile oma lisaseletuses ÜRO liikmesriikide saatkondadele paavst Johannes Paulus II kõne lõpulauseid ÜRO Peaassambleele 2-sel oktoobril. paavsti külaskäigu jooksul Ühendriikidesse: „Ma loodan, et kõik rahvused, ka kõige väiksemad, isegi need kes veel ei naudi täielikku suveräänsust, ja need kellelt see on vägivaldselt röövitud, saavad kohtuma täies üheõiguslikkuses teistega Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis. Ma loodan, et Ühinenud Rahvad saavad jätkuvasti ikka olema rahu ja õigluse ülimaks foorumiks, tõeliseks rahvaste ja üksikisikute vabaduse paigaks nende igatsuses parema tuleviku järele."

BATUN kommenteerib, et paavsti üleskutse annab veelgi kaalu juurde kõnesolevas 45 Balti riikide kodanike memorandumis väljendatud nõudele, et ÜRO võtaks arutlusele Balti riikide iseseisvuse taastamise, mis on neilt „vägivaldselt röövitud." BATUN oma lisaseletuses väidab, et see Johannes Paulus Teise poolt sõnastatud vihje kehtib selgelt Eesti, Läti ja Leedu kohta kuna need on ainukesed Rahvasteliidu liikmesriigid kes ei ole ka selle õigusjärglase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni liikmed.

BATUN'i delegatsioonid üritavad külastada isiklikult vähemalt ühte osa 150-nest ÜRO liikmesriikide saatkonnast New Yorgis. Kanada saatkonna diplomaat näiteks, kes võttis vastu BATUN'i esindaja Juta Ristsoo-Juksi oli vägagi teadlik balti küsimustest ja oli ka informeeritud kõnesoleva 45-e kodaniku memorandumi olemasolust. Lahketest vastuvõttudest senini tuleks veel nimetada neid mis toimusid Austraalias ja Jaapani ÜRO saatkondades asetleidnud külaskäikude jooksul. BATUN'i aktsiooni, mis *ei ole kerge nii* kui nii, on viimaste päevade jooksul mõnevõrra komplitseerinud Iraani ja USA vaheline kriis.

VÄHESTE LOOTUSTEGA UUDE AASTASSE

Minevik on tuleviku isa. Seepärast aasta 1980 kujuneb sarnaseks, mis minevik talle kaasa annab. Peale raskete probleemide ei ole lahkunud aastal uuele midagi kaasa anda. Rahvusvaheliselt ja sisemiselt seisab vaba maailm peagu kuristiku kaldal. Tormipilved on kerkinud lähedal ja kaugel ja nende hajutamiseks ei paista uusi tuuli kusagilt.

Teise Maailmasõja õnnetud tulemused ja suur sõprus Nõukogude Liiduga on kolmekümne-nelja aastaga võtnud uued värvused Euroopa kohal ja tsiviliseeritud rahvaste murelikud pilgud on pöördunud itta, sest tormipilved paistavad sealt. Moskva neelud käivad Lääne-Euroopa suunas koos paisutatud relvastusega, mis on neutraliseerimas NATO maade relvajõudu.

Moskva mehed teavad väga hästi, et osa Euroopa maade sissevõtmine nõukogude poolt ei ole kunagi andestatav ja ei saa igavesti kesta. Oma seniste vallutuste kaitseks ongi Moskva soovid lääne suunas, et Euroopast likvideerida kommunismile ohtlikud riigikorrad ja need asendada omapoolsega ja likvideerida läänepoolne relvabaas Euroopas.

Relvastuse tasakaal Euroopas on läänemaadele jõudnud sedavõrd ohtlikku olukorda, et USA on asumas NATO maid ümberrelvastama uute relvaliikidega, mis peavad katma vahepeal tekkinud lüngad. Sellega on nilvõrd kiire, et uus relvastus peab kohal olema juba eeloleva kolme aasta jooksul. Mis tähtsus on siis strateegiliste relvade vähendamise püüdlustel (SALT), millist lepet USA taotleb Nõukogude Liiduga? Mis tähtsus on siis kogu detente'i mõttel, kui vastaste vahel ei saa usaldust üldse tekkida?

Samuti kanduvad lõppenud aasta sündmused Iraanis üle uude aastasse teadmata tulemustega. Uus teokraatlik rezhiim Iraanis on raskelt ebaratsionaalse iseloomuga ja sellest võib kerkida kodusõda suurvõimude sekkumisega põhjast ja lõunast. sest mängus on Iraani ja naabermaade õli. Võim, kelle käes on õlikraanid, dikteerib ülejäänud maailmale just mida tahab. Seepärast peitub Iraani ja Lähis-Ida olukorras tõsine sõjakolle, kus peamisteks vastasteks on Nõukogude Liit ja USA oma liitlastega. Kui algab relvastatud võidujooks õlikraanide suunas, võib kõlada esimene lask, mis uputab maailma tule ja verega.

Kriitilised nähted rahvusvahelisel areenil ilmnevad halvimal ajal. Demokraatlikud maad on retsessioonis siseriiklikult: inflatsioon, tööpuudus, majanduslik ebakindlus, seniste tugevate vääringute kursilangus ja nüüd lõpuks kallis krediit. Õlikriis ja kiire hinnatõus altab omaltpoolt nendele nähetele kaasa ja ähvardab piiramistega eraelus, tööstuses ja transpordis. Halvim on see, et selles komp-leksis on olukorrad muutunud väljapääsmatult keeruliseks ja senised majanduslikud teooriad ja rahvusvahelised kujunemised pole suutelised küsimusi lahendama.

Sellel tagapõhjal ja seega halvimal ajal on USA-le aastal 1980 presidendi valimiskampaania aasta ja administratsiooni ning poliitikute suur osa tähelepanust on pöördunud poliitilisele võitlusele selle asemel, et otsida lahendusi rahvusvahelistele ja siseriiklikele probleemidele. Sama teed käib ka Kanada pärast konservatiivide vähemusvalitsuse 7 kuud otsinguid ja lõpuks langust. Kui valimised toimuvad veebruarikuus, siis on kokku raisatud ligemale aasta ilma, et oleks midagi konkreetset saavutatud.

Kukutatud konservatiivide valitsus suutis selle aja jooksul ainult näidata, et opositsioonis olles ei valmistatud ette keerulise riikliku aparatuuri juhtimisele ja ei otsitud teid ega asjatundlikku nõuannet probleemide lahendamisele. Sellest tulenesid lubadused, milliseid hiljem oli võimatu täita ja järgnesid sõnavõtud, mis kahjustasid olukorda.

Kuna valitsus kukkus esitatud eelarve pärast, siis peatuvad mõnedki projektid, nagu uute õliallikate leidmine, keskvalitsuse vahekordade lahendamine provintsidega, mitmed majanduselu ja maksumaksja olukorda puudutavad küsimused, kaitsevägede uue varustuse tellimine jne. Ning maksumaksja ei tea isegi, millisele maksukoormusele ta läheb vastu oma tulumaksu lehe peatsel täitmisel.

On selge, et eelseisvad valimised lähevad vastu parteide omavahelisele võitlusele võimu ja mitte elanikkonna heaolu pärast. Valitsuse kukutamisega nii varajasel perioodil käitus ka opositsioon vastutustundetult, sest Kanada elanikkond ei soovi neid valimisi. Liberaalide partei oli väga hästi teadlik, et valijaskond oli küllastunud Trudeau valitsuse pikaajalisest laiutamisest ja soovis anda konservatiividele võimaluse kokkuhoiupoliitika teostamiseks. Kuid opositsiooni isu võimu järgi oli suurem, kui uudishimu konservatiivide valitsuse tööarengu vastu.

Millele võib Kanada loota järgmiste valimiste järgi? Tõenäolikult uuele vähemusvalitsusele ühest või teisest leerist. Ning sellega ühenduses üha suurenevale inflatsioonile, probleemidele tööturul, võimalikule kütteõlide kriisile, kõrgetele intressimääradele. Läänemaailma ühiskonnad elavad aasta vahetusel haige mehe olukorras. Kuid seda rohkem on põhjust Uueks Aastaks 1980 soovida kõigile õnnelikku probleemide lahendust, mis aitab edasi viia järgnevatele ja võimalikult paramatele aastatele kalendri jooksus: Head Uut Aastat!

V.

TOWING SERVICES — COLLISION — REFINISHING
Asjatundlik töö — Mõõdukad hinnad
TIM'S AUTO BODY LTD.
24-28 Howard Park Ave. FILTSOS BROS.
Toronto, Ont. M6R 1V5 & ASSOCIATE
Telefon 533-8451, 533-8452

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Kas AH uus juhataja teeb muudatusi?

Viimase hoobina Ameerika Hääle eesti osakonna teenistujate turjale langes pisarmärg rõõmupidu koos KGB usaldusinimestega „insener Leesmendi muusikasalongis Washingtonis". Kuidas oli selline endakaotus võimalik? See on sama tõsine küsimus nagu seegi, et kummast on siis AH kuulajad Eestis rohkem huvitatud, kas sellest mis Ameerika sõpruses Moskvaga „teeb ja mis-ta on", või sellest kuidas teostavad siin vabad eestlased võitlust oma rahva primitiivsetegi õluõiguste eest ning kodumaa kunagise orjusest vabanemise huvides Kui arvestada ja anda Eestisse edasi kõik see, mida USA viimase paari aasta jooksul näit. välispoliitikas või Eesti rahva orjastajaga ja maa väljakurnajaga suheldes „on teinud", eriti aga tegemata jätnud, siis on raske ennustada sellest tekkivat rahulolu ja usaldustunnet. Nagu sellestki, kuidas „Kodumaa" ja „Sirp ja Vasar" valgustasid vennastus-õestus-pidu Leesmentide juures Washingtonis.

Tekib mulje, et Karl Laantee kellegi asendajaks valimine AH-lde ja nii kõrgele kohale mõjus New Yorgis säärase üllatusena, et see vajab pikemat järelmõtlemise aega. Küsimuses seisabki rida raskeid märke. Kõigepealt, kõnealune „insener Leesment" küll kuuldavasti ei kuulu Laantee kaasvilistlasena samasse organisatsiooni, kuid mehed on vanadest aegadest sõprussidemetes. Seesama kehtib mitme teise meelsuselt juba pikemat aega suurekaliibrilise küsimärgi all seisva Washingtoni eestlase kohta. Kas suudab Karl Laantee jääda oma senistes poliitilistes vaadetes kindlaks või tuleb pidada võimalikuks mõnesuguseid võnkumisi võimaliku mõjuavalduse all? See on oluline küsimus, mis arvatavasti ootab vastamist ka New Yorgis. Jääb huviga äraoodatavaks ja tähtsaks küsimuseks, kas esiteks uus juhataja vajab muudatusi ka osakonna teenistujate koosseisus ja teiseks, kas tal avaneb võimalus väikeselgi määral tõsta saadete senist poliitilist ja rahvuslikku kvaliteeti. See, kui seal midagi peaks olema võimalik saavutada eeldab järgmise sammuna uusi kaastöölisi ja uusi suhteid, eriti New Yorgi ja New Jerseyga, kus elab ja tegutseb suur hulk meie keskmistes aastates võitluskaadri selgeimaid päid. Kaasmaalastelt Washingtonis on uuel juhatajal loota ainult nappi abi, rohkem võib tulla Baltimorest.

J. Uu

60 aastat tagasi

RELVAD VAIKISID 3. JAAN. 1920

Heroilline Vabadussõda, mis kestis 401 päeva, lõppes relvarahuga 3. jaan. 1920, kell 10.30 Tallinna aja järgi. Rindel võitlevatele väeosadele teatati sellest vaid mõned tunnid varem telefonogrammidega. Nõuti tullistamise lõpetamist täpsalt ettenähtud ajal ja äärmist valvsust, sest vaenlast ei võinud usaldada.

Imelik oli tunne kui vaikisid relvad, meenutab üks Vabadussõja veteranidest. Suurtükimüra asendas ääretu vaikus. Võidus oldi kindlad, kuid ei olnud tunnetust, et sõda on lõppenud. Mehed jäid relvade juurde ja relvad jäid laetuiks. Ei olnud juubeldust, laulu, ükstеise kallistamist ega vennastamist vaenlasega. Kõik jäi endiseks, ainult relvad vaikisid.

Narva rindel, kus venelased tegid viimaseid katseid eesti rindest läbi murda, olid mõnes kohas kuhjadena nende laibad. Nende väeosad olid verest tühjaks jooksnud, suurtükid kulunud ja laskemoon otsas. See oli otsene põhjus, miks venelased relvarahu soovisid.

Kokkulepe relvarahuks kirjutati alla Tartus 31. dets. õhtul ja astus jõusse 3. jaan. kell 10.30. Seitse päeva hiljem pidi see olema lõplikult kehtiv. Eesti väeosad täitsid relvarahu nõuet esimesest minutist arvates.

Relvarahule järgnes rahuleping N. Liiduga. See kirjutati alla Tartus 20. veebr. ja N. Liit ütles selles lahti igaveseks ajaks oma suveräänõigustest Eesti maa ja rahva osas.

Ohvritena Vabadussõjas langes 233 ohvitseri ja 3355 sõdurit. Haavata ja põrutada sai 601 ohvitseri ja 13174 sõdurit. Võrreldes sõja kestvusega, lahingute intensiivsusega ja vaenlase jõudude ülekaaluga need ohvrid olid võrdlemisi väikesed. Seda põhjustas eesti võitlejate kõrge moraal, suur enesealgatus, vilunud ning nooruslik juhtkond ja silmapaistvate annetega ülemjuhataja, kindral Johan Laidoner. Ta eriliseks teeneks oli oskus sõjategevuse kandmine väljaspoole Eesti rahvuslikke keelepiire, mis hoidis ära Eesti muutumise sõja tallermaaks.

A. Nõmmik

Raskused Saudi-Araabias

Iraani moslemi usuliste shiitide terror ja vägivald laieneb teistesse moslemite maadesse. Mekas, Saudi-Araabias terroristid okupeerisid kõige pühama moslemite moshee. Pärast seda on tekkinud samasugused raskused ja mosheede okupeerimised Medinas ja mujal.

Saudi-Araabia on raske surve all, et võetakse ette suuri uuendusi, kuid shahhi muudatused Iraanis viisid revolutsioonile. USA saatis Põhja-Jeemenile koguni $400 miljoni eest relvi kommunistliku Lõuna-Jeemeni rünnaku tõrjumiseks. Nüüd aga selgub, et need relvad lähevad vastase käte, sest Saudi-Araabia surve all oli Põhja-Jeemen sunnitud võtma vastu relvi ka N. Liidult. Iraak ründas Iraani piiri äärseid piirkondi, sest Iraak ei talu, et Khomeini revolutsiooni levitatakse Iraakis. Türgimaal mõrvati 4 USA töölist.

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

Pot, keda süüdistatakse vähemalt 2 miljoni oma kodaniku mõrvamises, arvatakse olevat tapetud tema oma parteikaaslaste poolt Tai piiri ääres mässuliste peakorteris. Praegu käib ikka veel võitlus Khmer Rouge mässuliste ja Hanoi Moskvameelsete kommunistide vahel, kes praegu on Kambodzhas võimul. Khmer Rouge mässulisi toetab relvade ja varustusega Hiina.

● USA taotleb Liitunud Rahvaste Organisatsiooni otsust, et keelata igasugune kaubavahetus Iraaniga, seni kui hoitakse vangis Teherani USA saatkonna 50 liiget. Khomeini lubas mitmete usulahkude vaimulikke, eriti mustanahalisi pühadeks USA saatkonna personalile vaimulikku külakosti viima. Mitmetes Iraani piirkondades on puhkenud rahutused. Seekord mässavad Khomeini vastu baluchid, kes elavad Iraani õliallikate piirkonnas. Baluchistani provints taotleb autonoomiat.

● **Panamas mässavad üliõpilased, kes protesteerivad shahh M. R. Pahlavile assüüli andmise vastu. Valitsusväed kasutasid mässavate üliõpilaste laialiajamiseks pisargaasi.**

● N. Liit on Afganistanis samas olukorras, kui olid ameeriklased Vietnamis. Nad korraldasid Afganistani sõjaväelaste abil kommunistliku riigipöörde, kuid Afganistani moslemid on kommunistlikule valitsusele täielikult vastu. Arvatakse, et Washington andis „rohelise tule" Moskvale vabadusvõitlejate hävitamiseks. Moskva saatis Afganistani oma mitu diviisi tankide ja rakettidega ja praegu arvatakse olevat seal üle 30,000 vene sõduri. Moskva on saatnud oma laevastiku üksuse Pärsia lahte, mis opereerib lahe kõige kitsamas kohas.

● **Inglismaal lööb laineid endise Briti peaministri Winston Churchill'i pojapoja, Briti alamkoja liikme intiimvahekord Liibüa relvakaupmehe abikaasa, 38 aastase Sorayaga. Soraya taotleb lahutust oma mehest ja nõuab mehelt poolt varandust, 2,5 miljardi dollarit. Soraya Khashoggit peetakse üheks maailma ilusamaks naiseks ja ta omab praegu luksusliku elustiili. Tal on vähemalt 3 jet lennukit, Rolls-Royce auto, luksuslikud korterid mitmes linnas ja peale rohkesti armukesi.**

Saksa leht:

N. LIIDU SALARELV OHUSTAB EUROOPAT

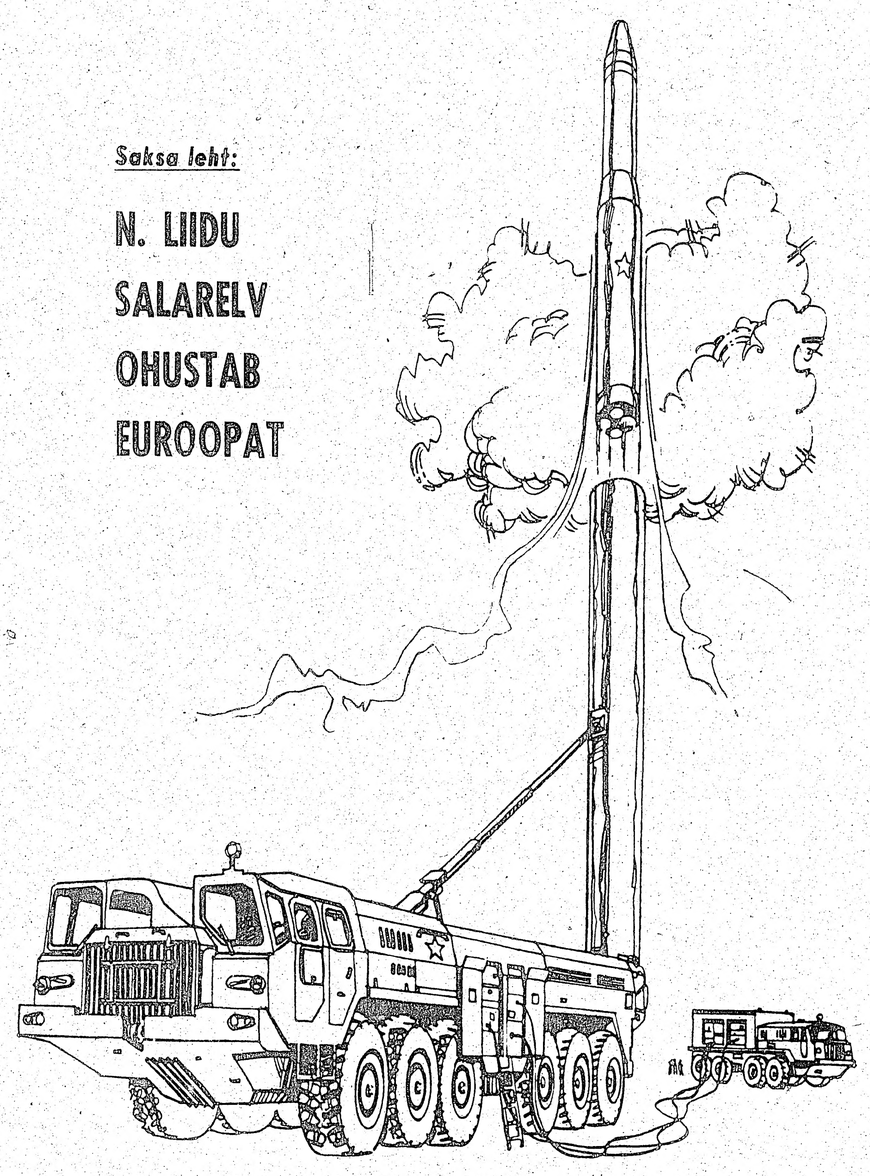

N. Liidu salarelvaks on iseliikuv rakett SS-20. See on kaheastmeline, tavalise kütteainega ballistiline rakett, 16 m kõrge, kolme, iseseisvalt märki leidva tuumlõhkeaine peaga ja lennukaugusega kuni 500 km. Aluseks on MAZ-543 tüüpi veok, mis kõvendatud kolmanda paari ratastega ja hüdraulise raketi tõstjaga. Rataste kõrgus 2.50 m. Kontrolliks ja raketi juhtimiseks kasutatakse teist veokit.

Iga pea lõhkevõime on 150 kilotonni, ehk 15 korda tugevam kui Hiroshima peale visatud pommil. Arvatakse, et 120 SS-20 raketti on juba asetatud positsioonidele. Kakskolmandikku nendest on suunatud Lääne-Euroopa ja ükskolmandik Hiina vastu. Mõned üksikud on reserveeritud Lähis- ja Kesk-Ida rinnete tarvis.

Arvatakse, et aastaks 1984 N. Liit omab 900 SS-20 tüüpi raketti kokku 2700 tuumlaenguga ja välksõja korras suudab nendega neutraliseerida Euroopa kaitsejõu.

N. Liit alustas nende rakettide baaside ehitamisega 1977. a. Samal ajal hakati maha monteerima vanemat tüüpi SS-4 ja SS-5 rakette. Osa nendest on siiski jäetud oma positsioonidele.

SS-20 loetakse keskmise kaugusega raketiks ja selle valmistamine ei ole piiratud SALT II kokkuleppes. Saksa eriteadlaste arvates rakett SS-20 on kergesti muudetav kontinentide vaheliseks kaugraketiks kolmanda faasi viskelaengu juurde lisamisega. SALT II kokkulepe üldse ei piira rakettide juurdeehitamist vaid määrab ära lubatud laskealuste arvu. Arvestades seda, et N. Liit oma ulatusliku territooriumi sügavuses võib märgatamatult uusi väljalaske aluseid juurde ehitada, on ta, võrreldes USA-ga, palju soodsamas olukorras oma tuumrelvade võimsuse suurendamise ning kasutamise osas.

EUROOPA HAIGUTAB

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Seoses NATO kavaga, paigutada Euroopasse moodsamad keskmaaraketid, mis põrkunud Hollandi, Belgia, Norra ja Taani vastupanule, kirjutab Hamburgis ilmuv nädalleht „Welt am Sonntag" oma 9. dets. numbris:

„Ameerika on suurde kitsikusse sattunud. Tema vääring langeb, inflatsioon tõuseb ja pantvangide-draama Teheranis tungib rahvale südamesse. Ehkki rahvas tõmbub monoliitsemaks, tekib pilt aheldatud ja piinatud hiiglasest.

Aga Euroopa haigutab, ringutab ja hõõrub silmi. Euroopa valitsuste poolt on antud formaalseid, kiretuid seletusi islami brutaalsuse vastu. Aga tahe, seista Ameerika kõrval ning minna temaga koos läbi ohustuse, puudub. Oodatakse ära nagu teatriparketil kompvekeid krõbistades, kunas asi dramaatiliseks läheb. Ollakse irriteeritud, kuid mitte jahmunud.

Osalt on küll unustamine selle flegma põhjuseks. Et ameeriklased pärast sõda nälgiva Euroopa Care-pakkidega üle ujutasid, et nad tema Marshalliplaaniga jälle jalule aitasid, Berliini õhusillaga päästsid vabaduse kaotusest ja meile sõjalist kaitset osutavad, oli paljudele sakslastele juba ununenud, kui USA astus Vietnamis vastu julmale ja hoolimatule imperialistlikule võimule, mille jõledus alles nüüd hakkab läbi paljude peade ette kinnitatud laudadest läbi tungima.

Saksa Liiduvabariik oleks pidanud möödunud nädalatel taotlema Euroopa Parlamendi eriistungi solidaarsuse kuulutamiseks Ameerikaga. Meie kodanike demonstratsioonid islami provokatsiooni ja ebainimlikkuse vastu oleksid võimalikud olnud. Meie poliitikute suured ja tõsised kõned juhtmotiiviga sõprus hädas oleks võinud peetud saada. Kõigis saksa ajalehtedes olnuks juhtkirjad piiramatuks siduvuseks Ameerikaga õigel kohal. Kirikud oleksid endid pidanud tundma kohustatud kutsuda üles kitsikusse aetute eest palumiseks.

See kõik ja palju enam oleks näidanud panust eetikaks, vabaduseks, inimlikkuseks ja liidutruuduseks. Aga kui juba moraalne kalduvus puudus, oleks üks kaine tunnetus ühiseks huviks pidanud takistama lääneeuroopa, mitte kõige viimati liidusaksa sarvnahalisuse. Kas peab seda tõesti meenutama, et oleksime ilma Ameerikata kadunud, ja et üks nõrgestatud Ameerika, kes üksi jäetud, põhjustaks surmava ohu üksildasele vabale Euroopale?

Dollari kursi järsu languse üle tundsid paljud koguni rõõmu. Muide: Teheranis võetakse veel ainult D-markasid vastu — ah kui ilus.

Tänamatus on maailma tasu. Ja vanasõna: hädas sõpru läheb tuhat ühte loodi. (Freunde in der Not gehen tausend auf ein Lot). Kui see vanasõnatarkus on meie ja Ameerika kohta maksev, võib see olla elukardetav — eelkõige meile."

-kk

PAAVST JA IKESTATUD RAHVAD TOETASID EKN TEGEVUST

NEW YORK (M. E.) — Kuigi tänapäeva tulipunktiks on riikidevaheline pinevus seoses Ameerika saatkonna personali pantvangideks pidamisega Iraanis, ja et eestlased valdavas enamuses pole katoliiklased, oleks meil sliski põhjust huvi tunda praeguse Rooma paavsti ja tema tegevuse vastu, ütles kõneleja, konsul A. Linkhorst New Yorgi Eesti Senioride Keskuse jõulukoosviibimisel, 11. nov. peetud ettekandes. Meil tuleb otsida sõpru, kus neid on, sest üldiselt ei taheta meile just palju tähelepanu osutada.

Paavstil on võimalus mõjustada kõigi Ida-Euroopa rahvaste saatust ja ta loodab sealt võib-olla enam tuge kirikule kui mujalt. Sealsed rahvad ihkavad enam vaimset toitu tõntsiks-tegeva kommunistliku propaganda asemel. Praegune paavst tunneb hästi sealseid olusid ja kommunismi võtteid vaba maailma moraali allaviimiseks. Tema deviisiks pole ainult rahu, nagu ta eelkäijail, vaid rahu ja õiglus. Tema missioon võib aidata ka rahvaste juhtidel selga rohkem sirgu ajada. Kõneleja arvas, et on tekkinud reaktsioon liialdatud vabaduste vastu, mis võimaldavad lahkhelide ja umbusalduse külvamist, ja et pealetulev põlv hakkab otsima positiivsemaid eluväärtusi. Eesti ühiskonnas peaksid vanemad oma tasakaalustava mõjuga selleks kaasa aitama.

Peale ettekandele eelnenud vaimuliku talituse esitas kavalises osas Usuteaduse Instituudi õpilane Järvet jõulukohase deklamatsiooni ja U. Kärner melodeklamatsioonina kitarri saatel: „Tasa, tasa jõulukellad . . ." Viimane deklameeris ka ühe Visnapuu ja ühe Vihalemma luuletuse. Viimase puhul loeti eesti vanas kirjaviisis kirjutatud teksti tänapäeva kirjaviisi hääldused. See tekitas küll lõbusat meeleolu, kuid on põhiliselt väär ning eksiteele viiv. Eesti vanas kirjaviisis, kui esimest täishäälikut sõnas tuli lugeda lühidalt, pidi temale järgnev umbhäälik kirjutatama kahekordselt, sest kui see viimane oli kirjutatud ühekordselt, tuli eelnev täishäälik lugeda pikalt (kahekordsena). Niisiis „iggaüks" loeti siis nagu nüüdki „igaüks", „surem" loeti „suurem", „issand" — „isand" jne. Tähttäheline vana kirjaviisi säilitamine esineb ka nimedes nagu „Kasse", „Terras", „Kusik" jne.

Lõpuks olgu tähendatud, et koosviibimine jõuluvorstide nautimisega oli rahvarohke, olles kohale toonud ligi 150 osavõtjat, missugust hulka Eesti Maja saaliruum vaevalt ära mahutab.

E. N.

Eesti . . .

(Algus esiküljel)

kirja „Sillas". Selle kaudu eesti organisatsioonid on ka üksteisega ühenduses, kaugustele vaatamata.

Traditsiooniliseks kujunenus juhtkonna seminar Trent Ülikooli juures õnnestus hästi. Uudsuseks selle juures oli ühe poolpäeva pühendamine rahvusgruppide koostööle Kanadas. Ettekanded ja arutlused sellel poolpäeval olid inglisekeelsed ja käsitamisel olid rahvusgruppide eriprobleemid.

Eeloleval aastal hakkab intensiivselt töötama Liidu juurde kuuluv Eestlased Kanadas ajaloo komisjon lisaköite välja andmiseks. Kavatsusel on ka eesti keele õpetuse korraldamine nendele, kes seda soovivad korrspondents meetodi läbi, ajakiri Sillase kaasabil.

Koostöö tõttu EKN-iga võib loota, et üle Kanada laiali pillatud eesti organisatsioonid leiavad tihedama koostöö kohtadel ja ülekanadlises ulatuses. See tuleb kasuks kogu rahvusgrupile.

LOOTUS NOORTELE

— Kui astume uude aasta-kümnesse, siis teeme seda teadmisega, et aeg ei vähenda meie kohustusi kodumaa ja üldise maailma vabaduse aadete vastu, rõhutas EKK esimees Udo Petersoo.

Pigem need kohustused suurenevad, sest võitlus, mida oleme senini kandnud kui ühe ikestatud rahva liikmed, on võibolla suundumas globaalsetesse piiridesse, kus kommunistlik element avalikult esitab väljakutse demokraatlikule maailmale. Peame olema ise julged, et julgust anda ka neile Lääne maailma elanikele, kes võibolla veelgi kõhklevad. Eriliselt ootame seda just nooremalt ja keskmiselt generatsioonilt, kes omavad suurema mõju siinses ühiskonnas kui on see võibolla meie isadel ja emadel. Meie vanemad tõid meid vabadusse ja andsid meile võimaluse isiklikeks saavutusteks. Meie kohus on säilitada see vabadus ja võidelda ka nende vabaduse eest kelledel see puudub meie isade maal. Oht, mis meie vanemaid kord sundis lahkuma kodumaalt, ei lähe iseenesest meist kellestki mööda, kui me ise selle hävitamiseks kaasa ei aita.

UUEAASTA SOOVID

Uue aasta puhul me saadame oma kaasmaalastele kodumaal soojemad tervitused ja teadmise, et kodumaa olukord ei ole mitte häädunud unustusse vabas maailmas. Pea-eesmärk meie tegevuses on suunatud alati meie rahva kui terviku ja meie kodumaa helgema tuleviku heaks.

Keskorganisatsioonide esimehed lõpetasid oma jutuajamised sooviga ühiste taotluste heaks kordaminekuks ja parimate soovidega kõigile uueks aastaks.

Soome-Eesti TV ühissaade:

„KYSY POIS" — „KÜSI JULGESTI"

HELSINGI (M. E.) — Esimene kaheosalisest Soome ja Eesti televisioonide koostöösarjas „Küsi julgesti" esitati siin 25. nov. Sarja teemaks on laste ja noorte vabaaja veetmine spordi ning võimlemise raames. TV poolt programm on kolmas maadevaheline koostöö.

Saadetes kohtutakse mõlemate riikide tippsportlastega. Kava esimese 45 minuti kestel tutvuti eestlastest kolmikhüppaja Jaak Uudmäe ja jalgrattur Aavo Pikkuusiga.

Saade algas koorilauluga, mille esitajateks olid eestlastest umbes 30 last. Siis siirduti Pirita purjespordikeskusesse meenutama möödunud suve 31. Balti regati sündmusi. Purjespordikeskus on muide üks maailma suurimatest. Käidi ka Pärnu lahel, kus purjetasid „Optimisti" ja „Kadett" klassi paadid noorte poissside juhtimisel. Intervjueeriti ka neid.

Jaak Uudmäe esines võistlustel Lenini staadionil Moskvas. Selgus, et tema rekordiks kolmikhüppamises on 17.10 m ja on ta momendil N. Liidu meister. Moskva olümpiamängude võiduhüppe arvas ta tulevat üle 17.50 m.

Siirduti jalgrattur Aavo Pikkuusi juurde kes olevat kõige parem eesti sporditegelane hääletuse põhjal möödunud aastal. Tuntud jalgrattur esitas tempe tasakaalu hoidmises.

Kelmika Soome ja Eesti vahelise jalgratturite „teatesõidu" võitis ülekaalukalt lõunapoolsete hõimuvendade koondis.

Ilmselt pole „squash" (pallimäng) Eestis tuntud, sest seda sõnagi ei olnud eesti „speaker" Kalev Vapper kuulnud ja nii siis talle seda mängu soomlaste poolt õpetati. Vapper arvas, et mäng saab menu ka Eestis.

Toredasti esitasid noored eesti tüdrukud ansambli „Boney M." laulu „Babylon" saatel rütmilise tantsu mere kaldal. Arvatavasti olid tantsijad rühm „Hõbe ja must".

Siseujulas Kalev Vapper intervjueeris Eesti parimaid noori ujujaid. Eesmärgiks oli neil, nagu ka teistel programmis esinenud sportlastel, Moskva olümpiamängud.

Soome sportlastest esinesid teivashüppaja Antti Kalliomäki koos noore tõkkejooksjanna Lena Spoofiga.

Eestlaste poolt oli programmi koostanud ja juhtiv isik Kalev Vapper ja soomlaste poolt Jaana Saarinen, kes kavas ka Tallinnat ja Pärnut külastas. Kava toimetajateks Virve Koppel, Kalev Vapper koos soomlase Orvo Kontioga. Esimene saade andis vaatajatele, eritigi noortele, toreda mulje ja laste jaoks oli see tehtudki.

J. M.

Jüri Lina ema saabus läände

STOKHOLM — Nagu juba varem teatanud, anti kevadel Eestist lahkunud noore publitsisti Jüri Lina emale oktoobris väljasõiduluba Eestist. Pühapäeval, 2. detsembril saabus 68-aastane Linda Lina Helsingisse, kus ootas teda Rootsi konsulaadis juba ees viisa Rootsi ümberasumiseks

Linda Lina jutustas, et Nõukogude võimud olid teda kohelnud eeskujulikult hästi. Nad olevat üles näidanud inimlikkust, mõistvat suhtumist ja vastutulelikkust. Kordagi ei olevat teda mingil kombel taga kiusatud või ähvardatud.

Sõbralikult käitutud Linda Linaga ka Tallinna tollis, kus temaga kõneldi vaid eesti keeles ja vastupidiselt käitumisele Jüri Linaga ei otsitud Linda Lina rõivaid läbi. Tollimehed olid koguni nõnda vastutulelikud, et andsid tema kätte pojalt 1. aprillil ära võetud Jeesuse pildid ja palusid need Jüri Linale edasi anda.

Siiski erineb Linda Lina eriti sõbralik kohtlemine kardinaalselt Jüri Lina sõprade ja tuttavate pidevast tagakiusamisest viimasel ajal. Kuulduste järgi valmistuvat võimud vahistama Annes Hermann-Enehielmi.

Jüri Lina avaldas arvamust, et Annes Hermann-Enehielmi vahi alla võtmise puhul (mis tähendab, et talle ei kavatseta armu anda), on ta ilmselt sunnitud ajakirjanduses uuesti alustama Eestis aset leidnud seaduserikkumiste ja varjukülgede valgustamist, sedakorda aga hoopis innukamalt . . . See näitaks, et Tallinna võimud ei soovi rahu sõlmida.

Trudeau palus mustadel tulla Kanadasse?

Pierre E. Trudeau lahkumine liberaalide partei liidri ja opositsiooni juhi kohalt tuli ebameeldiva üllatusena Kanada mustade ühiskonnale. Nende häälekandja „Contrast" kirjutab 9. nov. et endise peaministri lahkumine opositsioonijuhi kohalt kurvastas sügavalt etnilist ühiskonda, eriti neid, kes immigreerusid Kanadasse Lääne-India saartelt. Nad lugesi dendid palutuleks Kanadasse Trudeau valitsuse poolt.

Kui see oli nende tunnetus, siis on arusaadavad nende nõudmised hoolekande, eluruumi, hariduse ja politsei käitumise suhtes. Nõutakse suuremat sotsiaalset toetust, praegune on nendele liiga vähene. Neil päevil peetakse nendele eriline koosolek ühe klubi ruumis, kus nõutaks nendele emadele vastavaid eluruume, kelle lapsed tulevad tagant järele Kanadasse ja tahavad asuda emade juurde elama madala üüriga korteritesse. Ontario Housing Corporation seda ei ole seni lubanud ja mustad süüdistavad diskrimineerimises.

Oma rahvuskultuuri ja ajaloo õpetamiseks mustade lastele on saadud luba kasutada 22 kooli ruume Torontos. Korraldavale komiteele on antud luba valida selleks õpetajad, aeg ja koht ning kontrollida kogu programmi täitmist.

Mustade kultuurimuuseumi ehitamine algas. Pühapäeval, 4. nov. alustati sellega Amherstburgis vastava pidulikkusega. Ehitamisele tuleb „North American Black Cultural Centre Museum". Ehitus loodetakse lõpule viia tuleva aasta sügiseks. Eelarve kohaselt ehitus koos kõrvalhoonetega läheb maksma $350,000. Pool sellest rahast on juba koos.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 8 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

H K INSURANCE AGENCY LTD
23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E., 261-2238
(Hillside Plaza Brimley nurgal)
SOOME PAGAR
Saadaval —
pagarisaadused ja delikatessid, soome kardemonisai, sepik ja rukkileib. Maitsvad tordid ja muud kohapeal küpsetatud euroopamaitselised pagarisaadused. ● Spetsiaal tordid ja sünnipäeva kringlid tellimise peale. ● Euroopa delikatessid, konservid, juustud, suitsusingid, suitsuribid ja soolaheeringad. ● Suitsukalkunid tellimise peale.

Väike uurimisfirma Torontos otsib ettevõtlikku ja töökat
tehnikut
Vilumus eelistatud. Töö mitmekesine ülikooli juures. Palk vastavalt võimetele. Vastused eesti või inglise keeles:
GCI, 1993 Leslie Str., Don Mills, Ontario, M3B 2M3

Pakid Balti riikidesse ja Venemaale
Meie saadame riide- ja jalanõupakke kuni 19¾ naela netto. Kõik on täielikult kindlustatud.
Suur valik kaupu meie äris.
Äri lahtioleku ajad: esmaspäevast—reedeni kl. 9 hom.—kl. 5 p.l.
Laupäeval kl. 9 hom.—kl. 5 p.l. KESKNÄDALALTEL SULETUD.
Pärast kell 5 p.l. kokkuleppel telefoni teel.
BALTIC EXPORTING CO.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N5 — Tel. 531-3098

SURMASÕIT 1979

Ka tänavu mälestab „Meie Elu" möödunud aasta jooksul elust lahkunuid, peamiselt neid, kelle kohta ilmusid andmed leinakuulutustes.

Surnud on:

Enn Aarens, 80 — Hamilton; Adolf Ahermaa, 78 — Tallinn; Karl Albo — Toronto; Vladimir Alumäe, 62 — Tallinn; Alfred Anderson — Fort Lee, N.J.; Rein Ares, 60 — Toronto; Erich Aser, 73 — Montreal; Viktor Arusoo — Montreal; Alide Asmus, 87 — Galgary; Albert Azka, 72 — Briti Kolumbia; Artur Aus, 60 — Göteborg; Franciska Aidla, 84 — Toronto.

Mart van der Bellen, 82 — Ottawa; Leida Bonevics, 60 — Toronto; Aleksander Brutus — Stokholm.

Mikkel Jiason Cook, 2 — Vancouver; Henrich Diner — Thunder Bay; Christa Donaldson (s. Teras) — Brockville; arch. August Esop, 80 — Ottawa; Lucie Eicholz, 68 — Toronto; Olga Falkenberg — Austraalia.

Rhea Gillies — South Darthmount, USA; Adam Grünbaum — München (tuntud aktiivne estofiil).

Grigori Haiko, 72 — Rootsi; Herman Hanslep — Göteborg; Karl Hallik — Tartu; Johannes Hannibal, 83 — Seattle (1978); Robert Hermann; Rudolf Hellak — Tallinn; Voldemar Hindrikson, 76 — Ontario; Miina Hiiuväin, 87 — Toronto; Helga Huuk — Eesti; Felix Holland, 75 — Toronto.

Alma Jakobsoo — Pärnu; Nikolai Jaanson, 93 — Tallinn; Melda Jaek, 81 — Toronto; Minni Jantra, 99 — Fort Erie; Alma Jeets, 83 — Tallinn; August Jurs — Woodstok, Illinois; Walter Joonsaar, 72 — Waterloo, USA; Aurelie Jürgens, 84 — Jõekääru, Ont.; Lydia Jürisoo; Elvida Jõgi 79 — Stokholm (1978); Alide Juhandi, 84 — Põltsamaa; Vanda Ilal, 89 — Toronto, Leo Jõemaa — Toronto; Rudolf Jõks, 83 — Tartu; Uno Ivask — B.C. Elmar Juhkason — München.

Salomia Kalamees; Leonhard Kaasik, 84 — USA; Alfred Kahro, 69 — Toronto; Olev Kastepõld; Johannes Kalep, 87 — Pärnu; Arnold Kangur — Toronto; Rosalie Kapsta, 71 — Vancouver; Richard Kaups, 82 — Barbara, Kalifornia; Sara Kauber — Rootsi; Helene Keerberg, 81 — Vancouver; August Keskküla, 75 — Toronto; Evald Kimberg; Rein Kivileht; Leo Kiin — USA; Rinaldo Kilo, 50 — Toronto; Leonora (Nora) Korm, 87 — Montreal; Margaret Koop, 74 — Mississauga; Lovise Koit — Rootsi; Elmar Kalmet, 77 — Tallinn; Helene Kauber, 73 — Toronto; Saima Kumar, 77 — Montreal; Artemi Kukk, 69 — Toronto; Linda Kull; Gerhard Kuut — Rouge; Matile Kudre, 71 — Vancouver; Johan Kuusk — Niagara; Ülo Kuhlbars, 59 — Rootsi; Peeter Kuum; Aleksandra Klaus — Toronto; Hans Kraav, 77 — Toronto; Helene Kauber, 73 — Toronto; Jakob Kreilis — Toronto; Friedrich Külm, 86 — Toronto; Meeri Künnap, 67 — Toronto; Jaan Köbler.

Tõnis Laar, 77 — Toronto; Vladimir Laason, 84 — Norrköping; Edgar Labent, 67 — Leeds, Inglismaa; Maria Laidoner, 90 — Tallinn; Nikolai Lamb; August Laurismaa, 90; Aleksei Linnus; Ferdinand Lüsi — USA; Maria Lepa, 84 — Toronto; Elfriede Lepp, 80 — Eesti; Ida ja Rudolf Lepik — Eesti; Valerius Leithal, 76 — Vancouver Leida Lepik, 75 — Austraalia; Artur Lepp, 79 — Stokholm; Maria Lepp; Hans Lasna — Austraalia; Juta Lender — Tallinn; Ida Lell, 81 — Toronto; Robert Liin, 60 — Toronto; Linda Liivamägi, 59 — Toronto; Otto Leesment — Viktoria; Akuline Lillak, 88 — Toronto; Voldemar Liima, 68 — Toronto; Osvald Lilleberg, 58 — Pääsküla; Elmar Lugus, 75 — Toronto; Voldemar Lüdig; Johanna Lõugas — Toronto; Linda Luht, 72 — Toronto; Maria Lugman, 84 — Tallinn; Evald Loo — Stokholm; Erika Lehela.

Leida Madisson, 75 — Toronto; Hugo Maider, 75 — Toronto; Atso Matkur — Sudbury; Jenny Marks, 79 — Toronto; Ed. Medri, 86 — Norrköping; Hilja Mere, 79 — Toronto; Osvald Mets, 69 — Toronto; Richard Mesikäpp, 72; Eustafi Miido — Eesti; Elvi Mosson, 44 — Norrköping; Karl Mossa, 74 — Thunder Bay; Edgar Muttikas, 77 — Stokholm; Katharina Muttik, 85 — Toronto; Anna Mullaste, 95 — Pärnu; Karla Mäetamm, 70 — Toronto; Hilda Mägi, 88 — Kirkland Lake; Jaan Mürk, 69 — Austraalia; Peeter Maru, 52 — Toronto; Adele Mootsa, 86 — Tartu; Herta Maru.

Hilda Nael — Uhtna, Virumaa; Julian Nelis, 70 — Toronto; Edgar Nappsepp, 63 — Kingston, Ont.; Mihkel Nõmm — Norrköping; Hugo Oengo, 72 — Tallinn; Theodor Oluper, 75 — Toronto; Ernst Olving, 89 — Seattle — USA; Votele Org — Stokholm; Alide Ots, 89 — Tallinn; Marta Oinas — Argentina; Olga Otsma, 81 — Vändra alev.

Augustin Paat; Alfons Pajuste, 72 — King City, Ont.; Eurilia Panzalis, 67 — Toronto; Helga Panchenko, 74 — Toronto; Ernest Urants, 66 — Toronto; Lilli Paluots, 80 — Tallinn; Robert Polder, 58 — Rootsi; Elmar Post, 99 — Toronto; Leonard Pook, 54 — Sault Ste. Marie; Ott Purre — Uus Meremaa; Evi Pork-Teng; Heiti Past; Ferdinand Petersen, 92 — USA; Evald Pällo — Maara suvekodu, Ont.; Blandine Paavel — Rootsi; Helga Põder, 70 — Tallinn; Alide Pressi, 79 — Toronto; Miina Polli, 69 — Edgar Põder — Valga; Helga Paimre; Sinaida Pärn, 90 — Calgary.

Ervin Rabadik, 70 — Toronto; August Raidur, 65 — Stokholm; Liisa Ramstein, 86 — Toronto; Valter Reili — Edmonton; Ivan Rosin, 92 — Mustjala; Lydia Randmaa, 76 — Toronto; Jaan Ratnik — Freemount, USA; Eduard Rose, 75 — Toronto; dr. Raotma, 50 — Göteborg; Manivald Randla — Toronto; Eduard Ranna — New York; Jaan Rank — Kihelkonna; Selma Rebase; Härda Rudd, 50 — Toronto; Adele Ruus, 94 — N.Y.; Peeter Raudsepp; Linda Reining, 101 — Pärnu; Jüri Rudzinsky, 73 — Chicago; Josefine Reinmäe, 75 — Rio de Janeiro; Erna Räim; Dina Nadezda Eist — Knoxville, USA; Helle Räni, 53 — Toronto; Liidia Rätsep — USA.

Jüri Saatre, 75 — Montreal; Albert Saar; Leeni Sadul — Hiiumaa; Ilo Sibul, 86 — Eesti; August Sermat, 90 — Tartu; Anna Sillaste, 76 — Pärnu; Maria Sinberg, 85 — Kalifornia; Johannes Silvet — Eesti; Helen Simm — Hollywood, Kalifornia; Benita Seiberg; Ernst R. Seim, 84 — Stokholm; Miina Saare, 82 — Tallinn; Olga Sutt — Kihnu; Boris Schnickwald, 77 — Kalifornia; Mare Schmuul, 88 — Toronto; Roosi Saaroja; Amalie Süda — Hiiumaa; Liisa Soopalu, 81 — Deep River; Amanda Seeberg — Tallinn; Rein Suigu, 73 — Toronto; Eimar Sügise, 72 — Montreal; Harald Suurallik, 70 — Toronto; Eduard Soosaar, 68; Leo Soonpää, 76 — Tallinn; Elmar Sonin, 72; Alexander Sandre, 86 — Baltimore.

Maria Tallmeister, 83 — Toronto; Elfriede Talve, 57 — Toronto; Johannes Talvari; Leonore Talving 60 — Toronto; Tõnis Tambre, 73 — Toronto Hermilda Tikovt, 57 — Toronto; Klaara Tammik; Elfrieda Talve; Magnus Timmelmann, 60 — Toronto; Oivi Toivonen, 55 — Toronto; Evald Torokvei, 65 — Toronto; Franz Tint, 77 — Baltimore, USA; Nette Tamme, 82 — Toronto; Liisa Truu — Toronto; Anna Türk, 72 — Kihnu; Herman Tuberg, 75; Johannes Tünder — Austraalia; Anette Trump, 80 — Eesti; Oleg Tacchella, 80 — Kalifornia; Roland Tõnismäe — Buffalo; Juta Thomson, 64 — New York; Konstantin Treffner, 93 — Tallinn; Ülo Tambek, 58 — Tallinn; Heino Truumees, 43 — Philadelphia, USA; Jaan Treufeldt — Austraalia; Enno Talvet, 80 — Tallinn.

Linda Uuehendrik, 84 — Tallinn; Oskar Uuetoa, 65 — Halifax; Hilda Uus, 68 — Toronto; Augustin Uesson, 68 — Toronto; Tiiu Umb, 84 — Long Island, USA; Hilda Unt, 61 — Toronto; Augustin Urban, 72 — Tallinn; Johan Udeküll — USA; Ilmar Ussisoo; Elmar Üksik — Nyköping, Rootsi.

Felix Vaher — Toronto; Olga Vabasalu, 79 — Tallinn; Roland Vahtra, 56; Uno Wask — Thunder Bay; Lydia Vaikla, 66 — Rakvere; Liidia Valkla, 62 — Stokholm; Arnold Varik, 65; Karl Varju — New York; Raimond Vasni, 50 — Toronto; Johanna Veri — Eesti; Kustav Viljur, 79 — Long Island, USA; Elisabeth Viitre, 84; Johannes Väli, 82 — Toronto; Therese Väliste, 72 — Rakke, Eesti; Jaan Villard, 65 — Toronto; Uno Wask — Thunder Bay; Oskar Veal — Tallinn; Ago Väli, 58 — Väätna, Eesti; Jüri Widrik, 50 — Kihnu saar; Herbert Weide, 67 — Toronto: Elsa Wint — Chicago; Rosalia Vanaus — Rootsi; Maia Veeve, 82 — Toronto.

Alide Õunapuu, 80 — Hiiumaa.

A. R.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja
PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

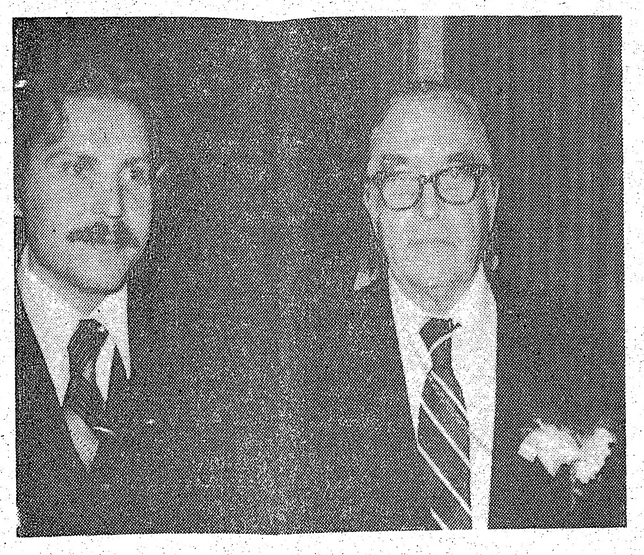

EESTI KIRIKUÕPETAJATE ASETAITJATE KURSUSE õpilased olid hulgaliselt kaastegevad EELK New Yorgi Pauluse koguduse äsjasel 30. aastapäeva pidulikul kontsert-jumalateenistusel. Peapiiskop K. Veemi ja piiskop K. Raudsepa tervitused andis edasi praost R. Kiviranna, jutluse pidas õp. V. Koppermann Chicagost ja kaastegevad olid veel abipraost M. Saar ja pastor E. Kuusler. Rikkalikus muusikalises osas esinesid segakoor Maaja Roosi juhatusel, sopran Ellen Parve-Valdsaar, tenor Hillar Saareste ja organist Helen Tobias-Duesberg. Aktusel kog. esimees V. Kangro rõhutas, et Pauluse kogudus ei ole kahanenud, on elujõuline ja heas koostöös olev. Praost A. Hinno teeneid selles kriipsutas alla tema ja rohke tervitajaskond, eesotsas peakonsul E. Jaaksoniga. Koguduse asutajaiks olid omalajal peakonsul J. Kaiv, end. saadik K. R. Pusta, ins. V. Brunberg j.p.t. tuntud isikuid.

Pildil praost Aleksander Hinno koos koguduse Albany-Schenectady pihtk. esindaja William Ilvesega, kes ka kui õpetajate aset. kursuse õpilasi oli teenistusel kaastegev. Kogudusel on teine pihtkond veel Syracuses, N.Y.

4000 JÕULUKIRIKUTES, VIHMALE VAATAMATA

Pühad tulid tänavu vihmaga. Kolme päevaga sadas Torontos kolm tolli, aga ilmajaam ütleb, et läks veel hästi. Kui oleks olnud külm, oleksime saanud umbes 30 tolli paksuse lumekoorma.

Sadu oli küll ebamugav, kuid jumalateenistustest osavõtjaid oli vaid veidi vähem kui mullu.

Peetri kiriku uste ees, kus üksteise järgi jõuluõhtul peeti kolm teenistust, ootasid varajased tulijad vihmavarjudega. Vana kombe kohaselt vilkusid kalmudel küünlad sajuga võideldes.

Vana Andrese kirikus oli jõuluteenistusel rahvast tuhat. Teenis koguduse hingekarjane A. Taul. Laulis koguduse koor ja solist Tamara Norheim.

Peetri koguduse kolmel teenistusel oli osavõtjaid kokku umbes 2300. Teenis praost O. Puhm. Teenistusi kaunistasid pühapäevakooli ja leerieelsete koorid, noortekoor „Lootus", kammerkoor, solistid A. Kittask, Ö. Laikve, K. Lenk, E. Valge, M. Urke, P. Rapson, õed Lindaud.

Kolmainu koguduses, kus teenis õp. O. Gnadenteich, oli kirikulisi umbes päarsada. Jakobi koguduse jõuluteenistusel teenis koguduse hingekarjane T. Nõmmik. Kirikulisi oli alla saja.

Abipraost T. Nõmmik pidas kokku 6 teenistust — neist üks rootsikeelne ja üks ingliskeelne. Hamiltonis oli kirikus rahvast ligi 400. Laulis H.E.S. Segakoor ja „Helletajad". Samuti solistid V. Tali ja H. Sepp. Bramptonis võttis jõuluteenistusest osa 15. Laulis J. Kruusel. Kitchener-Waterloos oli kirikulisi üle poolesaja. Solist — L. Hess.

Jakobi koguduse teenistusel Simcoe ääres teenis H. Kivi. Osavõtjaid 40.

Jõuluteenistused peeti Ap. Õigeusu koguduses (E. Lepik), Baptisti koguduses (K. Raid), Vabakoguduses (E. Saraoja) ja Evangeelses koguduses (A. Laur).

Sudburys teenis A. Kaldma ja Sault Ste. Maries õp. U. Petersoo.

SKAUTIDE VANEMATEPÄEVA TERVITUS NOORTEVANEMAILE

Selle aasta 27. novembril täitus 30 aastat „Lembitu" lipkonna asutamisest. Kuna „Lembitu" oli esimene lipkond Kanadas, siis tähistab vanematepäeval terve Kanada Skautide Malev koos Lembituga Kanada eesti skautluse 30-dat sünnipäeva.

Lembitust on aastate jooksul väljakasvanud mitu skautüksust. Kuigi uute üksuste sünnitamine on vahest olnud seotud valudega, ei ole kunagi Lembitu tegevus soikunud, vaid üksus on ikka julgelt ja kindlalt edasi rühkinud.

Palju jõudu sulle Lembitu — järgmisteks aastakümneteks!

Ühenduses ESTO-80-ga Stokholmis, toimub vahetult enne Eesti Päevi Maailmalaager „Vikerkaare". Esialgsete andmete järele sõidab sinna laagrisse Kanadast umbes poolsada hundut, skauti ja juhti.

Et seda esindusüksust vormida esinduslikuks ja harmooniliseks, on väga tähtis, et kõikide lipkondade juhtkonnad ja poiste vanemad aitaksid kaasa ja toetaksid esindusüksuse juhtkonna soove ja kavasid. Ainult ühise mütsi all saame väärikalt esindada eesti skautlust Kanadas.

Vanematepäeva puhul tänab Eesti Skautide Malev Kanadas staap kõiki neid poiste vanemaid, kes 30-ne aasta jooksul on tõhusalt kaasa aidanud meie tööle. Ilma vanemate abita ei oleks meie organisatsioon nii tugev, kui ta praegu on.

Armsad emad ja isad, tänutäheks võtke vastu skaudipoisi südamepoolne käesurve!

Skaudi hoolsusdiplom koos märgikandmise õigusega on antud:

1. Lindau, Juhan — Toronto Viking, 2. Lindau, Peeter — Toronto Viking, 3. Loorits, Andres — Toronto Lembitu, 4. Lõugas, Peeter — Toronto Lembitu.

Eeskujuliku skaudi diplom koos märgikandmise õigusega on antud:

1. Mägi, Allan — Toronto Lembitu, 2. Pede, Martin — Toronto Lembitu.

Skautmasteri väitekirja kaitsmise õigus on antud:

1. Sepp, Toomas — Toronto Lembitu.

Endel Loo VEKSA teatriagent

Kultuurisidemete ühingu (VEKSA) poolt Põhja-Ameerikasse saadetud Evald Hermaküla ühemehe-teatri siinpoolseks ringreisi peakorraldajaks oli Endel Loo, selgus ajalehest „Kodumaa".

„Endel Loo oli see mees, kes kõik etendusega seotud asjaajamise enda peale võttis, ütleb näitleja oma pikas tänuavalduses. „Endel Looga koos on küllalt julge ka suuremaid asju ette võtta, kui seda on esimene etendus Ameerika eestlastele". Tänu saavad ka Endel Loo abilised — Mikk Johan Peek Vancouveris, Jaan Puhvel Los Angeleses, Liivi Jõe, Evi Vellenurm ja Andres Männik New Yorgis.

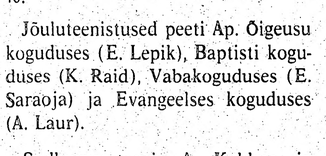

Jaak Järve võitis järjekordselt Toronto Eesti Maleklubi „Esto 1980" maleturniiri. Ta saavutas sellel treeningturniiril seitsmest võimalikust kuus punkti. Teiseks tuli A. Kõresaar, kohtadele 3—5 L. Joselin, A. Mustel ja V. Puna (kõik 4 p.) Osa võtsid veel maletajad J. Swallow, P. Smulen ja V. Pikand.

Turniiride organiseerija L. Joselin kinkis klubile uue rändauhinna „Male Entsüklopeedia". See auhind antakse jaanuari kuu maleturniiri võitjale. Juhul kui turniiri võitja edaspidistel võistlustel tuleb esikohale jääb auhind temale kuid ta on kohustatud rändauhinda kaitsma igal turniiril.

T. E. Maleklubi otsib uut sekretäri kelle peamine ülesanne oleks maleõhtute korraldamine. Kõiki asjahuvilisi palutakse võtta ühendus esimees Musteliga.

Aeg.

Esmo Ridala:

PIIBEL SOOME TOLLIL „SALAKAUP"

Soome uus tolliseadus, mis kuulutati välja 14. juulil 1978 ja astus jõusse 1. jaanuaril 1979, võimaldab teatud kaupade, näiteks Piiblite, väljaveo takistamise N. Liitu ja Balti riikidesse ilma et seda asjaolu seaduse tekstis otseselt nimetataks.

Uue tolliseaduse §5 punkt 7 järgi on vastavad ametnikud tollikontrolli teostamisel „õigustatud, Soome teisi rahvusvahelisi kohustusi arvesse võttes, takistama teatud kauba väljaveo maale, millega Soomel on leping salakaubaveo takistamiseks".

Oluline on, et kui 24. aprillil 1975 Moskvas alla kirjutatud Soome ja N. Liidu vahelises lepingus, mis puudutab koostööd salakaubavedamise vastu, öeldi, et „lepinguosaliste tollivalitsused hoolitsevad, kooskõlas oma tolliseadustega ja arvesse võttes mõlemate riikide huvisid, kauba-, isikuja postiliikluse tollikontrolli eest" (§5) ja „oma volituste piires keelavad niisuguste kaupade väljaveo oma territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile, mille sissevedu sinna on keelatud ning astuvad samme niisuguste kaupade väljaveo piiramiseks omalt territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile, kus erilised määrused on maksvad nende kohta" (§8 b) kuna uue tolliseaduse järgi (§5, p. 7) nad peavad võtma arvesse, missuguste kaupade sisseveo teine maa on keelanud ja kas Soomel on selle maaga leping koostööks tolliasjades. Uus tolliseadus tähendab, võrreldes teda Soome—N. Liidu lepinguga 24. aprillist 1975, soome tolliametnike kohustuste laiendamist ja tegelikult ka seda, et N. Liidu tolliseadused on teatud juhtudel jõus ka Soomes.

Soomel on niisuguseid koostööd tolliasjades puudutavaid lepinguid ainult N. Liidu, Poola, Ida-Saksamaa ja Lääne-Saksamaaga, mitte aga teiste riikidega. Kuid käesoleval juhul on ainult leping N. Liiduga tähtis.

PIIBEL „SALAKAUP"

Soome tolliametnikud on seega olnud 1. jaanuarist 1979 saadik kohustatud pidama silmas, mida näiteks N. Liidu seadused teatud kaupade sisseveost ütlevad. Ja Piiblid — nagu ka näiteks alkohoolsed joogid, tiimed, relvad ja lõhkained — kuuluvad päris ilmselt nende kaupade hulka. Isiklikuks kasutamiseks võib siiski ühe Piibli N. Liitu kaasa võtta.

Mitmed opositsioonierakondadesse kuuluvad riigipäeva liikmed, kes põhimõttelistel põhjustel on olnud mures N. Liidu tolliseaduste rakendamise pärast Soome territooriumil ja ka Soome hea nime pärast, arvustasid riigipäeval järsult Kalevi Sorsa valitsuse eelnõud uueks tolliseaduseks.

Rahvasaadik Kullervo Rainio (põhiseadusliku rahvaerakonna abiesimees) ütles muuseas:

„Mina pühendan erilist tähelepanu nõnda nimetatud piibliparagrahvile, kuna siin tuleb võtta seisukoht selle suhtes, kas meie riigis on jõus meie või võõrad seadused. Meie peaksime ka tolli tegevuses rakendama eelkõige oma seadusi ja mitte käituma nii et antud seaduste puhul tolliametnikud on sunnitud selgitama, missuguseid seadusi teistel maadel on jõus — näiteks, missuguse seisukoha mõne maa seadused võtavad kirjanduse, ja mitte ainult püha Piibli vaid ka teist laadi kirjanduse, suhtes.

Ma leian, et ei ole kooskõlas iseseisva rahva mõtteviisiga, et omad ametnikud seatakse niisuguse ülesande ette.

Teiste sõnadega: seadusest ei selgu, mida ta sisaldab. Lepingust ei selgu, mida ta sisaldab: Need asjad peab kokku liitma ja alles siis on näha, et tegelikult alistatakse meie ametnikud teenima võõraid eesmärke".

Rahvasaadik Sauli Hautala (kristlik liit) ütles muuseas:

„Arutatav eelnõu tolliseaduseks sisaldab seisukohavõtu, mis on meie maa ajaloos erakordne. See puudutab Piibleid. Esimest korda astutakse piiravaid samme selle raamatu vastu. Selle tõttu see seisukohavõtt on ajalooline. Kuid ta ei ole seda positiivses mõttes.

Hetk on selle tõttu väga tähtis. Piibel ei dikteeri ju oma olemasolu piire. Ta on sõnum tervele maailmale. Selle tõttu ta puutumatus on osa kristlikku maailmavaadet. Küsimus on selle kaitsmisest".

HÄBIVÄÄRNE

Rahvasaadik Georg C. Ehrnrooth (põhiseadusliku rahvaerakonna esimees) ütles muuseas:

„Täna õhtul on olnud masendav näha siin, kuidas mitte ainult pahempoolsed, vaid ka vanad mittesotsialistlikud erakonnad kõrvutavad Piiblit uimetega. Mõlemad on kaubad, mille väljavedu Soomest ateistlikesse riikidesse tahetakse keelata.

Igaüks, ks on olnud Poolas, nagu mina, Rumeenias ja teistel taolistel maadel, teab, et nad seal sooviksid tutvuda Piibliga ja ammutada Piiblist tõdesid. Ja meie Soomes, meie tahame osutada nendele inimestele niisuguse karuteene, et meie anname järele nõudmistele või oletame, et meilt nõutakse, et Piiblite väljavedu tuleks ära keelata. See on, härra riigipäeva esimees, häbiväärne! Meie oleme selle vastu. Ühelgi juhul see ei ole kooskõlas Paasikivi poliitikaga" (J. K. Paasikivi oli 1946—56 Soome presidendiks).

Rahvasaadik Veikko Vennamo (Soome maaerakonna esimees) ütles muuseas:

„Kõik iseseisvad riigid maa peal on ÜRO liikmed. ÜRO põhikiri kohustab sõnaselgelt kõiki oma liikmeid austama mõttevabadust. Selle tõttu on seadused, milles Piibel tembeldatakse salakaubaks, vastuolus ÜRO põhikirjaga. Soome maaerakond leiab, et Piibel ei või kunagi Soome poolt allakirjutatud ÜRO dokumentide järgi olla salakaup".

Riigipäev kuulutas 21. aprillil 1978 tolliseaduse eelnõu rutuliseks. Ta 200 liikmest hääletas poolt 117 ja vastu 20 liiget, üks pani hääle maha ja 61 oli ära. Poolt hääletasid eelkõige K. Sorsa valitsust pooldavad erakonnad sotsiaaldemokraadid, kommunistid, keskerakondlased ja liberaalid ning opositsioonierakondadest konservatiivide ja rootslaste enamus. Vastu olid opositsioonierakondadest kristlik liit, põhiseaduslik rahvaerakond, maaerakond ja konservatiivide vähemus. Suhteliselt palju oli ära sotsiaaldemokraate, keskerakondlasi ja konservatiive.

Kui samal päeval hääletati seadus-eelnõu vastuvõtmisest või tagasilükkamisest, tulemus oli sama: poolt 117, vastu 20, üks keskerakondlane pani hääle maha ja 61 oli ära.

Eesti muinasjuttude helilint

Jõulukuu algpäevil ilmus eesti muinasjuttude helilint, milline on suunatud algkooli ealistele noortele. Helilindil võib kuulda lugusid Emajõe sünnist, Vanemuisest, ussikuningast, Kaval-Antsust ja Vanapaganast jne.

Helilindi valmistamise mõtte algataja ja jutustaja on gdr Saima Varangu, väljaandja Eesti Gaiderite Kogu Kanada Koondis. Lindi kestvus on üks tund.

Igale eesti hellakesele, hundule, noorele gaidile ja skaudile ning täienduskooli õpilasele on helilint sobivaks kingiks.

Helilindi hinnaks on $5.50 koos saatekuluga. Tellida saab: Maie Kask 55 Stanland Dr. Scarborough, Ont. M1M 2G5, tel. 267-8027.

Eesti Gaiderite Kogu Kanada Koondise juhatus

KGB fookuses endiselt Jüri Lina

STOKHOLM — Eestist saabuvad teated kõnelevad, et KGB pole lõpetanud Jüri Lina tuttavate hirmutamist, tagakiusamist ja ülekuulamist. Kampaania, mis algas mai algul, jätkub täie hooga. Selle eesotsas on Tallinna KGB major Valdur Timusk. Teatavasti reageeris Jüri Lina tookord sellega, et hakkas kirjutama inimõiguste rikkumistest Eestis ja teistest võimude ebaseaduslikest aktsioonidest.

Valdur Timuski agaramaks abiliseks on viimasel ajal kapteniks tõusnud Viktor Kuzlov Tartust. Ühele ülekuulatavale tudengile oli ta näidanud masinaga trükitud lehti ülevaatega Jüri Linast. Seal seisnud kirjas, et noormees tegutsenud parapsühholoogia ja UFO-de alal, filmiklubis „Amfo", hiljem ka poliitikaga. Abiellus, emigreerus. Lõpuks veel mustavaid märkusi. Olevat meenutanud nagu mingi paskvilli eskiisi. Ülekuulatav päris, miks neil Jüri Linaga enam asja, kui too on ära sõitnud. Vastati: kas te siis ei tea, mida ta välismaal teeb Ülekuulatav ei teadnud ... KGB mehed seletanud lõpuks, et tegemist olnud „profülaktilise hoiatusega" ühenduse pidamise suhtes Jüri Linaga. Üle oli kuulatud ka sama tudengi ema, kes elab teises linnas.

Viimased ülekuulamised olid novembris.

Pühadetervitusi EKN kaudu

saadavad oma lähematele sõpradele, tuttavatele ja kõigile kaasmaalastele üle maailma ja soovivad kõigi lootuste ja soovide kordaminekut uuel, 1980. aastal peale eelmises numbris avaldatute veel järgmised kaasmaalased:

Aarend, Linda (Hamilton)
Hion, Jaan abikaasaga
Matsoo, Arvo
Möller, Ilmar ja Regina (Royal Beach)
Möller, Karl ja Agnes (Royal Beach)
Novek, Karl ja Heljo

„MEIE ELU"

lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

„MEIE ELU"

Soome ajakiri

EESTLASTE PÕGENEMISEST VELIKIJE LUKI RINDEL

Aastast 1956 saadik ilmub Soomes ajakiri „Kansa taisteli, miehet kertovat". Väljaanne sisaldab igas numbris, nagu nimigi ütleb, rohkesti sõjakogenud meeste jutustusi, mälestusi ja artikleid. Käesoleval aasta 5. numbris pealkirjaga „Hõimuvendade saatusi, ühe eesti väeosa põgenemine Venemaalt Saksamaale 1942. a.", mille autoriks Pentti O. Sormunen. Toome selle, ainult osaliselt tõsiloludele vastava loo tõlkes koos Joann Saarniidu kommentaariga.

Eesti hõimurahvas võitles Teises Maailmasõjas oma olemasolu eest kahe suurriigi pigistuses. Ta ei suutnud ründajaid tõrjuda — okupeeriti ja „vabastati" kaks korda veriste ja elanikkonnale raskeid kannatusi toonud võitlustega.

Oli aprillikuu udune hommik 1943. a. Meil oli Soome sõjaväeüksus Riia linnas kodutee algamist ootamas. Pärast õigel ajal jaama jõudmist olime mugavalt peaaegu tühjadesse raudteevagunitesse asetunud.

Jõudis rongi väljumiseaeg, midagi aga ei juhtunud. Kartsime juba kõige pahemat — kas jälle peab päevade kaupa ootma?

Siis sõitis kõrvalplatvormi äärde kaubarong, mille vagunitest pärast uste avamist hüppas maha sadu kirevalt riietunud mehi. Tegu oli sõjavangidega.

Miks nad siis ilma valvuriteta meie rongi poole tunglesid?

Asi selgus varsti. — Kaks neist ronis meie vagunisse ja hakkas oma asja esitama — sulaselges soome keeles.

— Palun vabandust. Oleme pika reisi tõttu väsinud ja palume luba teie reisikaaslasteks olla. Vabandage meie välimust, mis meist endist ei sõltu. Et kõiki seletada, on pikk jutt ...

Meil oli aega. Asja hakati siis käsitlema. Poisid siis seletasid:

PÕORANE PÕGENEMISTEE

— Võib-olla mäletate Saksa Oberkommando der Wehrmachti poolt antud teadet 21. dets. 1942. a.? Selles üteldi, et Valikije Luki rindesektoris olid eelmisel päeval üle 800 eestlase rindest üle tulnud, kes olid põgenenud töö- ja vangilaagrist Sise-Venemaalt ühel novembrikuu ööl kuu aega tagasi.

Selles laagris oli kokku üle 5000 eesti saatuskaaslase. Oma põgenemist olime ette valmistanud vaikselt ja ettevaatlikult juba mitu nädalat. Teostamisel siiski ainult 2000 meestest tahtis kaasa tulla — matk oli pikk ja vangi põgenemine oli alati surmaga karistatav tegu.

Oletasime, et Pripeti soode ületamine õnnestuks kõige paremini pärast esimeste pakaste tulekut. Olime valmis sellele, et me marss Velikije Luki'sse, mille olime valinud rinde ületamise kohaks, kestaks asustusaladest ringi ümber minnes paar nädalat.

Valitud öö põgenemiseks oli sünge ja pime. Vahitornide vallutamine läks veretult, ja valvurid seoti kinni. Nende varustusega petsime suurte sildade vahid ja olid ju meilgi mingid mundrid. Valvurid pidasid meie rühma rindele marssivaks väekoondiseks.

Siis algasid raskused. Järgmisel päeval oli kõva pakane ja pärast seda tohutu lumetorm. Kahenädalane retk olukordades ei tulnud kõne alla gi.

Vähene teemoon lõppes. Väsimus võitis vähehaaval mitmed meie hulgast.

Lahkumine paistis kerge olevat: mees vajus ainult momendiks lumevaibale puhkama. Kui aga kaaslane tüki aja pärast teda äratama hakkas, oli ta surnud.

Olime sunnitud tegema „kadalipujooksu" koos surmaga, mis igal hetkel oli kannul. Kui kaaslane lumme maha langes ja väsimuse tõttu keeldus marssi jätkama, oli teise kohus teda tugevasti vööga nii kaua lüüa, kui mees tõusis.

Pärast toidutagavarade lõppemist, kaevasime jäätund soost taimede juuri. Mõned olid ilmselt mürgised, sest mitmed said pärast nende söömist krampe ja surid lühikese ajaga.

Meie rühma read harvenesid päev päevalt.

Algarvust oli järel umbes pool, kui ööl vastu 20. dets. 1942 põrkasime vastu vene suurtükipatareid, mille lasud valgustasid pimedust. Põneyusega arvestasime hääle kiiruse ja granaadi plahvatuse põhjal laskekauguse, kus muidugi pidi sakslasi olema.

Konstateerisime, et eesmärgile jõudmiseks oli ainult napp kuus kilomeetrit. Teed jätkati kohe.

Kunstnik Joann Saarniidu õlimaal „Nad valisid vabaduse", Eesti Laskurkorpuse jalaväeüksustest umbes 1200 meest jooksid üle miiniväljade sakslaste poolele. Neist pääses umbes 750.

ÜLE RINDEJOONE

Eesrindele jõudsime talvise päeva koidikul. Kui hakkasime liikuma saksa vägede poole, pidasid need meid ründavaks Punaarmee väeosaks ja avasid oma suurtükiväega purustava tõkketule. Kestis kaua ennekui uskusid relvadeta ja käed üleval liikuvat rühma kahjutuks. Viimaks tulistamine siiski lõppes.

Siis algasid oma poolt venelased.

Kui need panid tähele, et oleme põgenemisteel, saime selja tagant tuld pihta — meid pommitsid nüüd need suurtükiväepatareid, millede juures olime ööl mööda roomanud.

Viimaks siiski ületasime saksa joone ja jõudsime mingisugusesse varjupaika. Meid hakati tagalasse transportima.

Esialgselt saime muidugi sõjavangiks. Sakslased olid umbusklikud ja hakkasid ülekuulamised.

Olime nälginud. Tassitäis kaeraleent ja tilk veini peagu surmas mõned. Ida-Preisimaal asuvas laagris mitmed põdesid veel kuude kaupa. Lõplikult pääses kahest tuhandest pagulasest elavatena ainult 800."

Selline oli eesti mehe jutustus.

KODUMAALE

Ka meie rong hakkas liikuma suundudes Riiast Mõisaküla poole, kus oli Eesti pinnal kitsaröõpmelise raudtee lõpujaam.

Mis pidu ja rõõm!

Esimesest jaamast saadik märkasime, et olime pidurongis. Lauldi, noored tüdrukud andsid lilli oma kaasmaalastele. Viljandi jaamas oli puhkpillorkester vastas ja igas väikeses pooljaamas rahvast rohkesti tulijaid tervitamas.

Siis kolistati Tallinna poole.

Vähehaaval hakkasid hõimuvennad oma tulevase saatuse üle mõtlema. Maa oli nüüd sakslaste poolt okupeeritud, keda eestlased pole kunagi armastanud. Mis siis toimub edaspidi? Olukord pärast Stalingradi lahingut ajas aimama, et sõda mitte sugugi veel möödas.

Sadasid küsimused:

— Mis on nüüd Soomes? Kas Soome armee vabatahtlikke vastu võtab? Kas Soome võiks pääseda salaja?

Teadsime, et mitmed eestlased olid väikeste mootorpaatidega tormise Soome lahe ületanud ja saanud Soomes pelgupaiga. Kõik ei jõudnud pärale: saksa valvelaevad olid mitmed paadid hävitanud ja teised olid miinide otsa sõitnud.

Hiljem selgus, et oli asutatud vabatahtlike jaoks õppekeskus. Iseseisvuspäeval 1943. a. eestlased üheskoos sealsete noorsõduritega andsid sõdurivande kinhitades oma truudust Soome valitsusele.

Rahusõlmimisega pidid kõik N. Liidu kodanikud, milledeks muidugi ka eestlased loeti, pidid nad tagasi pöörduma oma kodumaale. Sama saatuse osaliseks said meie maale sõja kestel põgenenud, siirdunud, või ümber paigutatud Ingerimaa ja Ida-Karjala asukad. Mitmele siiski õnnestus lipsata üle piiri Rootsi ning sealt veelgi kaugemale. Ka Eestist põgenes sõja lõpuperioodil rohkesti rahvast väikeste paadidega.

Mitmed hukkusid, mitmed elavad nüüd uutes ja vähemalt majanduslikult kindlustatud olukordades — ka Florida päikese-randades.

Valus on olnud ka hõimurahva saatuse tee.", ütleb mälestustekillu autor.

J. M.

☆

„Kirjutis on heatahtlik, kuid mõnes osas ei vasta tõele, ütles kunstnik Joann Saarniit, kes on kirjutanud raamatu „Läänest Itta ja idast läände."

„Küllap jutustajad Riias läksid hasarti ja kaldusid fantaasia valda 2000 mehe põgenemislooga Sise-Venemaa vangilaagrist.

Tegelikult Eesti Laskurkorpus viidi rindele sõjaväelises korras. Velikije Luki lähisel umbes 1200 meest üritasid minna üle sakslaste poolele. Neist umbes 750-l see õnnestus."

TEET PAPSONIT LAIMATAKSE

STOKHOLM — Kolmapäeval, 5. detsembril ilmus Okupeeritud Eesti ajalehes „Noorte Hääl" laimuartikkel Teet Papsonist ja tema soome pruudist Merja-Tuula Springarest pealkirja all „Väärarvestus". Kogu lugu on tüüpiline vassing KGB stiilis. See oli ilmselt mõeldud vastupropagandaks „Ameerika Hääles" olnud Jüri Lina intervjuule, kus räägiti Teet Papsoni juhtumist. Artiklis rünnatakse anonüümselt Teet Papsoni sõpru ...

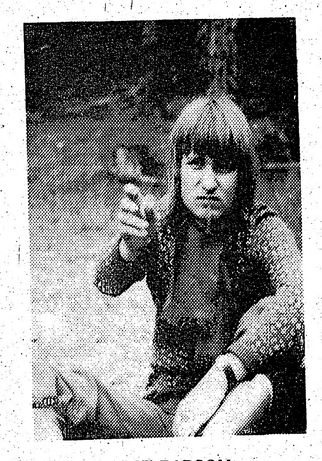

TEET PAPSON

Enne vahistamist oli Teet Papsoniga kõnelnud ajakirjanik Ilmar Roden Tallinnast, kes oli maininud, et KGB-st oli toimetusse toodud paskvill, kus muuhulgas kõneldi ka Jüri Linast ja Annes Hermannist. Viimasel minutil on siiski need kaks nime kõrvaldatud.

Artiklis väidetakse, et välismaalastega abiellunutele pole kunagi keelduta andmast väljasõiduluba Eesti NSV-st. Ent viimasel ajal kirjutatakse emigrantlikus ajakirjanduses ja teatatakse „Ameerika Hääles" vastupidist. See olevat Eesti NSV võimude laimamine. Ilmselt on kampaania Teet Papsoni ja Annes Hermanni kaitseks läänemaises ajakirjanduses KGB-le tugevasti närvidele käinud, et otsustati avaldada valedest kubisev paskvill. Sel puhul on eesti noored kodumaal saatnud protestikirju. Ka Aare Vallistu, kellele oktoobris keelduti andmast väljasõiduluba oma abikaasa juurde Soome, kirjutas avaliku kirja oma juhtumi kohta, kus tõestab, et siiski keeldutakse lubamast välismaalastega abiellunuid Läände. Võigas on muidugi ka Annes Hermanni juhtum.

Jüri Lina teatas, et tema sõbra ründamine kommunistlikus ajakirjanduses võrdub ühtlasi kallaletungiga tema aadressil ning seetõttu loobub ta edaspidi inimõiguste rikkumistest vaikimast, kuna Tallinna võimud on ilmekalt nüüd tõestanud, et nad ei soovi nendele põlastusväärsete inimestega mingit rahu sobitada, vaid ründavad vale ja laimuga.

Arvatavasti ilmub paskvill Teet Papsonist peatselt ka „Kodumaas", et väliseestlastele selgeks teha, milline kurjategija ikka Teet Papson on ja et ta praegu kannab Tallinna Keskvanglas „õiglast karistust".

Samas saabus Rootsi teade USA Kongressi inimõiguste komisjonist, kes ilmutas, et Teet Papsoni küsimus tõstatatakse rahvusvahelise avalikkuse ees. Oma erikaitset lubas ka Amnesty International.

EESTI SAATKONNA MAJA PARIISIS LAMMUTATI

STOKHOLM (EPL) — Eesti saatkond Pariisis asus 16-ndas linnajaos, Boulogne'i pargi läheduses, 4, rue du General Appert. Sõja lõpul võtsid venelased maja üle. Nüüd on see lammutatud ja Nõukogude saatkond ehitab seal endale mingi „anneksi".

Tänav on väike ja vaikne. Ei ole peagu mingit liiklust. Filmtähe Jean Seabergi laip võis lamada seal kinnises autos kaheksa päeva, enne kui kellelgi mõttesse tuli asja ligemalt järele uurida. See enesetapmine on vist ainus lugu, mis tõi tänava nime kaasaegse Pariisi kroonikasse. Muidu ei tea keskmine pariislane üldse, kus see asub.

Käisin seal umbes viie aasta eest. Saatkonna maja uksel polnud mingit silti. Alumise korra luugid olid kinni. Ülemiste akende eesriided meenutasid kolmekümnendate aastate motiive.

Helistasin. Keegi ei vastanud. Kuid ühes aknas oli nagu mingi liikumine. Võibolla oli see minu romantiline ettekujutus.

Keerasin juba selja sellele uinunud lossikesele, kui märkasin noort blond daami turukorviga, kes tuli kiirete sammudega ja otsis juba taskust võtit. Enne kui uks avanes, tormasin juurde ja küsisin, kas ta võiks mulle öelda selle maja omaniku nime.

Daam kohkus hirmsasti ja kogeles kõva vene aktsendiga:

„Seda ma ei tea".

„Kuidas nii", ajasin peale. „Kellele te siis üüri maksate?"

Viimaks andis ta mõista, et „küllap vist" on tegemist nõukogude saatkonnaga ja kaduş kiiresti ukse taha.

SALAPÄRANE ÕHKKOND

Maja salapärane õhkkond ja kohatud elaniku hädaline vastus mu küsimustele ergutas mõistatust edasi uurima.

Läksin Pariisi linna katastrisse, 6 rue Paganini.

Prantsuse pealinna omapära seisab selles, et registreeritud pole mitte kinnisvarade omanikud, vaid prügiveo-maksu õiendajad. S.t. et tegelikult on omanik vastutav prügiveo eest, ja järelikult peetakse omanikuks seda kes maksjana on katastrisse sisse kantud.

Antud aadressil oli katastriraamatusse märgitud 1972. a. peale „Legation d'Estonie". 1973. a. jaoks „Monsieur l'Ambassadeur", s.t. „härra saadik", märkimata, millise maa saadikuga on tegemist. Eelneva aasta märkuse järgi võib lugeja järeldada, et legatsioonist on vahepeal saanud saatkond, ja et too „saadik" on Eesti Vabariigi saadik. (Siinjuures võime meelde tuletada, et Prantsusmaa ei ole Eesti annekteerimist tunnustanud.)

HUVIPUUDUS

Kahjuks ei ole Prantsusmaa eestlaste hulgas kedagi, kel oleks mingi ametlik E.V. volitus. Niisiis on mõttetu siitpoolt midagi ette võtta .

Saatsin need andmed mujale lootuses, et keegi reageerib. Minister Varma oli juba kuuekümnendate aastate lõpul kontakti võtnud prantsuse välisministeeriumiga, aga nii nagu meie siin prantsuse olusid tunneme, ei vii diplomaatiline käik kaugele: ministeeriumidel on suuremaid muresid kui mõne väikese vabariigi maja.

Soovitasime siitpoolt midagi palju kavalamat katsetada, näiteks maja müügile lasta. Prantsusmaal on maja müümisel kaks võimalust, kas pakkuda „vaba" maja või „occupe", s.t. et üürilised on veel sees, ja üürilisi ei saa seaduse järgi nii kergesti välja tõsta; enne tuleb neile uus korter leida. See tähendab siis ka harilikult et „occupe" on vähem väärt kui „vaba".

Võib ette kujutada, missugune tore lugu oleks sellest saanud. Oleks tulnud ametlik ankeet „üürnikkude" kohta, küsides kas nad ei leia muud ululalust jne. Tolle blond venelanna vastusest oli ju näha, et venelaste endi seisukord ei paistnud olevat eriti selge.

NÕUDMINE IGANENUD

Seekord aga keegi nähtavasti ei teinud midagi. Ja nüüd on hilja. Mitte sellepärast, et maja on lõhutud, vaid sellepärast, et vene okupatsioon eesti saatkonna hoones on kestnud juba kolmkümmend aastat ja eestlased ei ole sellest suurt välja teinud. Prantsuse seaduse järgi on aga ka illegaalne olukord, kui kahjustatu ise seda kolmkümmend aastat välja kannatab, eo ipso muutunud legaalseks. See on esimene asi, mida iga prantslane peab teadma, kui ta maja ostab või ehitab. Kui naaber teeb sulle sealauda akna alla, siis võid ta kohtusse kaevata. Kui aga ootad kolmkümmend aastat, siis on laut juba seaduslik ja kaebajale öeldakse: „Kus te enne olite?"

F. S.

Eesti vabatahtlikud Soome jalaväerügemendist 200 sõidavad tagasi Kodumaale 1944. a. Paremal — eesti sõdalased rivis. (Vintpüssid vasakul õlal, soomlased hoiavad püsse paremal õlal).

UUED POLIITVANGID EESTIS

STOKHOLM — Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele saabunud teateil on okupatsioonivõimu poolt käesoleval aastal poliitilistel põhjustel arreteeritud ja suunitööle mõistetud rida isikuid.

PAPSON, Teet vahistati 9. oktoobril oma kodus Tartus. Teet Papson on sündinud 25. veebruaril 1956. a. Esnas, Järvamaal. Õppinud Tartu kunstikoolis, mille lõpetas 1975 mööblikunstnikuna. Töötanud reklaamikunstnikuna ja Eesti Põllumajanduse Muuseumis kunstnik-restauraatorina. Elukoht Tartus, Võru tänav 109.

Teet Papsonit süüdistati Eesti NSV kriminaalkoodeksi §78, punkt 1 alusel sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumises. Okupatsioonikohus mõistis 24. augustil 1979 Teet Papsoni 1½ aastaks sunnitööle. Kuna N. Liidu seaduste järgi puudus Teet Papsoni käitumises kuriteo koosseis, kaevati süüdimõistev otsus edasi Eesti NSV Ülemkohtusse, mis kinnitas Tartu linna rahvakohtu otsuse. Teet Papsoni abiellumine Soome kodaniku Merja-Tuula Springarega aeti käesoleva aasta suvel KGB poolt korduvalt nurja. Tema väljarändamisavaldused oma pruudi juurde Soome on jäetud rahuldamata.

Teet Papsoni toetuseks mõeldud saadetised lähetada tema emale järgmisel aadressil: Perekond Papson, Vainu tänav 2-4, Paide, Eesti NSV. Kuna Vasalemma sunnitöölaagrisse mõistetud ja viimaseil andmeil Tallinna keskvanglas viibiva Teet Papsoni kinnipidamiskoha aadress on teadmata, siis sääta talle kirjad järgmisel poliitvangide üldaadressil Moskvas: USSR, Moskva, Uchrezhdenie p/ya 5110/I, PAPSON, Teet.

HENNO, Jüri, arreteeritud Tallinnas kevadel 1979. Jüri Henno on tuntud Kalevipoja" uurijana ja usklikuna. Eesti rahva eepose „Kalevipoja" põhjal on Jüri Henno ennustanud, et „Maarjamaa saab peatselt taas vabaks." Okupatsioonivõim süüdistab Jüri Hennot „nõukogudevastase propaganda levitamises".

Puuduvad lähemad andmed Jüri Henno vastu algatatud süüasja arenemise kohta. Talle saab kirjutada poliitvangide üldaadressil Moskvas: USSR, Moskva, Urhrezhdenie p/ya 5110/I, HENNO, Jüri.

DUDAREV, Viktor, mõistetud 13. veebruaril 1979. a. Põlvas peetud rahvakohtuistungi poolt „sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumise eest" 3-aastaks sunnitööle. Viktor Dudarev on sündinud 1958 Venemaal, Irkutski oblastis. Isa venelane, ema sakslane. Ema õde elab Lääne-Saksas. Viktor Dudarev töötas Põlva rajooni Põllumajandustehnika Tootmiskoondises ja Põlva autokolonnis keevitajana. Kohtuuurija süüdistusakti kohaselt „pani Viktor Dudarev kuriteo toime usulistel kaalutlustel, kuna jehovistina tema südametunnistus ei luba sõdida." Viktor Dudarev tunnistas kohtus, et ta on nagu tema emagi usklik, kuuludes Jehoova tunnistajate hulka.

Kuna Viktor Dudarevi sunnitöölaagri asukoht Venemaal on teadmata, saab talle kirjutada poliitvangide kesksel aadressil Moskvas: USSR, Moskva, Uchrezhdenie p/ya 5110/I, DUDAREV, Viktor.

MIKIT, Artur, mõistetud samal Põlva-protsessil „sõjaväeteenistusest kõrvalehoidumise eest" 3-aastaks sunnitööle. Artur Mikiti sünniaasta kohta puuduvad andmed. Põlva ajalehes „Koit" ilmunud protsessi kirjelduse põhjal võib arvata, et ta on umbes sama vana oma sõbra Viktor Dudareviga. Artur Mikit töötas Põlva autokolonnis. Ta tunnistas kohtus, et ta on nagu tema emagi lapsest saadik usklik, kuuludes Jehoova tunnistajate hulka.

Kuna ka Artur Mikiti sunnitöölaagri asukoht on teadmata, siis kirjutada talle poliitvangide kesksel aadressil Moskvas (vaata Viktor Dudarev).

ANIJÄRV, Heino, mõistetud 1965. a. okupatsioonivõimu poolt NSVL kriminaalkoodeksi §64 alusel „kodumaa reetmise eest" 15-aastaks sunnitööle. Vastavalt Brüsselis ilmunud venekeelse informatsioonibülletääni „Cahiers du Samizdat" andmeile asub Heino Anijärv Permi sunnitöölaagris nr. 35. Temale saab kirjutada kas laagri aadressil: USSR, 618810 Permskaya oblast, Chusovskoy raion, Stantsiya Vsesvyatskaya, Uchrezhdenie VS — 389/35, ANIJÄRV, Heino või Permis asuvate poliitvangide keskselt aadressil: USSR, Moskva, Uchrezhdenie p/ya 5110/I, — VS, ANIÄRV, Heino.

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus pöördub eesti organisatsioonide, koguduste ja üksikisikute poole tungiva üleskutsega eelmainitud poliitvangide hooldusele võtmiseks.

Hoolduse küsimuses võtta Euroopa osas ühendus Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusegaga aadressil: Box 34018, 10026 Stokholm, Sweden; USA osas Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamise Toimkonnaga aadressil: Estonian House of Chicago, Estonian Lane, P.O. Box 95, Prairie View, Illinois 60069, ning Kanada osas Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamise Toimkonnaga Aadressil: Estonian House, 958 Broadview Ave. No 208, Toronto, Ontario M4K 2R6.

Annes Hermann rahvusvahelise tähelepanu osaline

STOKHOLM — Belgia pealinnas Brüsselis ilmub „Bulletin D'Information" poliitilistel põhjustel kinnimõistetud isikute kohta. See levib üle kogu maailma. Seda toimetab endine poliitvang dr. Cronid Lubarski Münchenist. Nüüd ilmus selles teade eestlase Annes Hermanni vangilaagrisse mõistmisest väljarändamissoovi pärast, kusjuures ametivõimude poolt toodi ettekäändeks sõjaväeteenistusest keeldumine seoses väljarännusoovi ja rahumeelsete vaadetega.

Juba varem olid rahvusvahelised teadeteagentuurid informatsiooni Annes Hermanni kinnimõistmisest edasi andnud. Teatavasti Annes Hermann-Enehielmi edasikaebuse arutamine Tallinnas Ülemkohtus 18. oktoobril kestis vaid viis minutit ja sellel kinnitati Tartu rahvakohtu otsus. Nooruk on siiski veel ikka vahistamata. Pole teada, kas Nõukogude võimu esindajad Tallinnas kavatsevad vastavalt Annes Hermann-Enehielmi, tema Soome kodanikust abikaasa ja rohkete sugulaste armuandmispalvetele vastu tulla. See oleks Nõukogude Liidus esimene teadaolev juhtum, kus võimudele vastumeelsele isikule on armu antud.

Punase bojaari kallis praasnik

GEISLINGEN (ME) — Et nõukogude punased oligarhid oskavad priiskamises ja prassimises isegi tsaariaegseid bojaare ületada, on üldiselt tuntud tõde. Kuidas „Punaseks Tsaariks" nimetatud poliitbüroo liige ja kompartei esimees Leningradis Romanov pühitses oma tütre pulmapidu, seda kirjeldab nüüd Pariisis ilmuv ajaleht „France-Soir", milles seisab:

„Gregorij Romanov (56), hüüdnimega Punane Tsaar tahtis oma tütre pulmapidu eriti hiilgavalt pühitseda Ta oli maailmakuulsa Leningradi kunstigalerii „Ermitaazhi" konservaatori hea sõber, kellelt laenas peo puhuks 520-nest esemest koosneva käsitsi maalitud hiina portselanserviisi, mille sai 200 a. tagasi kingituseks tsaarinna Katariina Suur.

Pulmapeole, mis peeti vanas tsaaripalees Laslovskis Leningradi lähedal, oli kutsutud 100 külalist. Tervituseks serveeriti vodkat. Pärast iga rooga hõikasid võõrustajad „na zdorovje" ning täitsid uuesti klaasid. Tühjad klaasid visati vana kombe järgi üle õla õnnetoovateks kildudeks. Pärast tervisejoomist „põhjani" lendasid klaaside kõrval ka taldrikud, tassid, kastmekausid ja kannud — kõik asendamatu väärtusega portselanist. Kogu serviisi väärtust hinnatakse miljonitesse saksa markadesse."

Rahva omandi lõhkumise eest lendab Brezhnevi isiklik sõber Romanov arvatavasti poliitbüroost välja, oletab ajaleht.

-kk

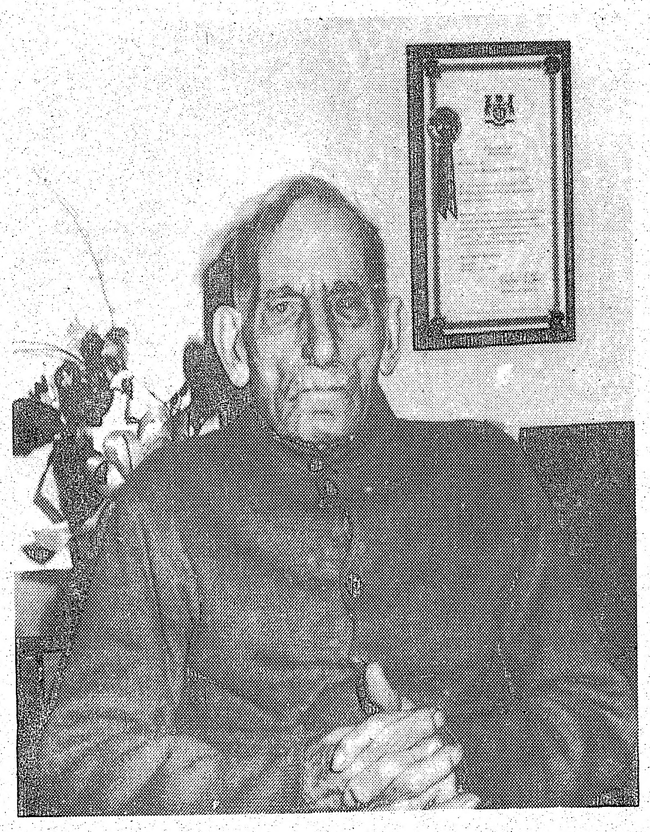

100-aastane Mihkel Hiiuväin elab „Taara" vanadekodus, kus teda külastas 27. detsembril Pensionäride Klubi sotsiaalring koos klubi laulukooriga. Vanadekodus viibivatele kaasmaalastele jagati kinkepakke ja koor esines viie lauluga. Jõulupalvuse pidasid õp. T. Nõmmik ja H. Kivi. Kõrgesse vanadusse jõudnud Mihkel Hiiuväinale pidas tervituskõne EAK esimees A. Sepa. Foto — Oskar Haamer

JÕULUMEES „EESTI KODUS"

Kolmapäeva õhtul, 19. detsembril oli „Eesti Kodu" pere kogunenud jõuluõhtu tähistamiseks. Saalis säras jõulupuu, õue kattis värske lumi. Sädelevad tuled olid „Eesti Kodu" õuest ilusama jõulukaardi teinud. Kunstiring oli sobivalt kaunistanud ruumid.

Jõuluõhtu avasõna ütles „Eesti Kodu" president Karl Novek, soovides kõigile rõõmsaid jõule ja õnnelikku uut aastat mõttega, et sama rahu ja üksmeel valitseks uuel aastal meie Kodus.

Jõulupalvuse pidas õp. Elmar Pähn, kes oma kõnes viis kõik kodumaale, kus jõuluõhtu elavaks sai lapsepõlvest. Ta luges jõulukirjeldust kodumaa jõuludest: „Süda oli hell ja uskus armastust, mis ilal ära ei väsi. Vana hallipäise isa silmis säras rõõm, kui lapsed tulid jõuluks koju. Tuba oli tulvil täis päikest. Oli nagu naerataks kevad ja oleks sületäis lilli" . . .

Ja siis saabus aeg millest meie laulik Marie Underi kirjutas: „Astun vaikselt jõululumist rada, üle kannatava Kodumaa. Igal lävel tahaks kummardada, ükski maja pole leinata!". Jõululapse rõõm, jõuluöö valu ja lein ühendab meid kodumaaga. Kui vend vennale kodumaalt külla tuli ja siin seisis jõulupuu all, ütles ta, et nad kodumaal mõtlevad meile lauliku sõnadega: „Ma lille sideme võtaks ja armastuse võtaks, ja veresideme võtaks ja kõidaks teid ühte — eesti isad ja emad, eesti pojad ja tütred" — nõnda ühendavad jõulud meid ja meie rahvast siin ja kodumaal. Õpetaja Pähn oma jõulujutluses rääkis kõikide südamed soojaks.

„Eesti Kodu" ühiskondlik vara hulk oli suurenenud uue ja ilusa kantsliga kust jõulujutlust peeti. Kantsli oli kujundanud Karl Karuks ja valmistanud Tõnis Hurt.

Sopran Lydia Kööp, Aino Pähna klaverisaatel, laulis Adolfine Adamsi „Oh õnnis öö".

Elmar Maldre deklameeris luuletuse „Emale jõuluks" mille oli kirjutanud ja pühendanud oma emale kadunud Malle Pähn-Ketel. Deklamaator tõlgendas kadunud luuletaja tundeid nii südamlikult ja kaasatõmbavalt, nagu tütar oleks seda emale lugenud.

Karl Karuksi viiulisoolo Julie Herma klaverisaatel „Jõulukellad" ja „Santa Lucia" sobis õhtu pidulikkusesse.

Eesti Kodu segakoor Karl Karuksi juhtimisel laulis „Jõulukellad", „Kesköösel kõlab kõrgusest" ja „Et tulge".

Enne kui jõulumees saabus, deklameeris kirjanik Salme Ekbaum oma äsja ilmunud luulekogust luuletuse „Nõnda sain tuisuga tuttavaks", mis väga sobis päevase tormiga. Luuleta ja sõnades sai elavaks talvepilt, jõuluhellus ja ilu.

Kunstiringi esimees Aleksander Lepismaa oli õhtu teadustajaks ja kava koostajaks koos teiste ringi liikmetega. Ta tervitas „Eesti Kodu" pere nimel ja ütles „tere tulemast!" Konstantin Reissaarele pärast pikaajalist haiglas viibimist.

Lauldi ühislaule ja siis saabus oodatud jõulumees (Edvard Simonlatser) kotitäie kinkidega. Suur laud oli kaetud rikkalikkude jõuluküpsistega. Valmistajateks olid Kunstiringi daamid eesotsas Hermine Voodriga.

Nii saabusid valged jõulud „Eesti Kodusse".

elna

Eesti Pensionäride Klubi jõulukoosviibimisel

neljapäeval, 20. detsembril suutis Eesti Maja suur saal vaevalt mahutada osavõtjaid, kellede arv ületas rekordiliselt 400.

Klubi esinaise, F. Tertsi avasõnale järgnes praost E. Lepik'u palvus ja Klubi Naiskoori poolt L. Pilt'i juhatusel viis jõululaulu. Irene Loosberg, keda klaveril saatis Aino Kurg, esitas H. T. Duesbergi „Tall", P. Corneliuse „Karjased" ja A. Adam'i „Jõulu öö". Esinejatele anti lilli.

Peale kohvijoomist ja kehakinnitust esitas E. Kirs värvivormi valatult „tükikese ajalugu", millesse põimitud tugevasti väga tabavat huumorit. Ettekanne sai teenitult müriseva aplausi.

Koosviibimisel ütles tervitusi linnanõunik T. Wardle jr. Hamiltoni Pensionäride Klubi nimel tervitasid klubi esinaine H. Kleiner ja L. Wahtras. Kirjalikult oli saabunud jõulutervitus Vancouveri Eesti Pensionäride Klubilt.

Klubi järgmine koosviibimine toimub neljapäeval, 17. jaanuaril.

Alexander Nerska esindusmeeskonda

Alexander Nerska, kes võistleb ujumises 12—13. a. klassis, kvalifitseerus Ontario esindusmeeskonda. Ta kuulub Kingstoni YM.-YWCA „Blue Marlin" klubisse. Asjastel „Hall of Fame" ujumisvõistlustel ta tuli teiseks rinnuli ujumises ja neljandaks 400 m. individuaal-teateujumises.

„KARAVANILE" TULEB VÕISTLEJA

Torontos avatakse veel teine rahvusvaheline paviljonide koondis senini tegutsenud „Karavani" kõrvale.

Senini on ühinenud uue organisatsiooniga 10 rahvust, kes ei ole rahul „Karavani" juhi L. Kossari tegevusega, eriti just majanduslikus osas.

Loodetakse veel vähemalt 10 rahvusgrupi ühinemist, kes on selleks juba eeltöid teinud. Uue organisatsiooni nimeks on „Festival 80".

Seegä on oodata küllalt suurt väljalangemist „Karavani" paviljonide hulgas, mis senini oli umbes 50. „Festival 80" jääb samuti igaaastaseks pidustuseks ja on avatud 10 päeva alates 20. juunist.

„Festival 80" osavõtvad paviljonid saavad oma esindajate kaudu kaasa rääkida majanduse korraldamisel, mis neil „Karavani" juures puudus. Piletite hind on samuti odavam $3.—, millest $2.— saavad osavõtvad paviljonid. „Karavani" osas on see $1.— iga müüdud pileti eest, mille hinnaks on $5.—. Samuti on osavõtu maks odavam $400.— mis ülejäägi korral tagasi makstakse."

„Karavani" sissemaks on $500.— millele lisanduvad $500.— igaaastaseks osavõtu maksuks ja $300.— esinemise kindlustuseks.

Majanduslik aruanne „Festivali" juhatuse poolt esitatakse osavõtvaile paviljonidele 60 päeva jooksul peale festivali lõppu. „Karavani" korraldajate poolt seda kunagi tehtud ei ole.

„Festival 80" annab oma liikmes paviljonidele otsustamise võimaluse nii majanduse kui ka reklaami osas. Valimisele tuleb ka üldine „Miss Festival". Senini on ühinenud „Festival 80"-ga Kreeka, Küprose, Mehhiko, Hispaania, Egiptuse, Läti, Shveitsi, Austraalia, Uus-Meremaa, Tshehhi ja Inglise rahvusgrupid. Tallinna paviljoni korraldajaks on tänavu EKN, kes teeb seda „Karavani" raames.

Hans Kivi

Mart Niklus nõudis vabadust Baltikumile

STOKHOLM — Rohkem kui kuu aega varem Balti Apelli üleandmisest välismaa ajakirjanikele Moskvas kirjutas seal Tartu teisitimõtleja Mart Niklus avalduse Nõukogude Liidu Ülemnõukogu Presiidiumile. See on dateeritud 18. juuliga 1979.

Selles ta kõigepealt nendib, et 23. augustil 1979 möödub 40 aastat Ribbentrop-Molotovi pakti sõlmimisest. Selles mittekallaletungilepingu nime all tuntuks saanud dokumendis leppisid fashistlik Saksamaa ja Nõukogude Liit kokku Euroopa jaotamises oma mõjusfäärideks. Autor tõdeb, et kõnealune sobing vallandas ohvriterohke Teise Maailmasõja.

Mart Niklus kirjutas, et tema arvates oleks aeg kriitiliselt ümber hinnata tolle pakti olemus, kuna kahe türanni ajalooline roll on igale teada.

Ta teeb ettepaneku Nõukogude Liidu valitsusele ja mõlema Saksamaa valitsustele ettepanekud:

1) avaldada ajakirjanduses pakti täielik tekst koos salajaste täiendprotokollidega Euroopa jaotamisest huvisfäärideks,

2) tunnistada pakti kuritegelikuks ja kehtetuks,

3) ütelda sellest täielikult lahti,

4. likvideerida täielikult kõik ikka veel kehtivad pakti tagajärjed Euroopas.

Mart Niklus pole saanud oma avaldusele mitte mingit vastust, kui mitte vastuseks arvata tema vallandamine Tartu Võörkeelte Kursustelt. Kuigi ta kaebas ebaseadusliku vallandamisotsuse rahvakohtusse, tunnistas kohus selle 30. novembril toimunud protsessil õigeks sammuks. Mart Niklus esitas edasikaebuse Ülemkohtusse Tallinnas.

Tartu College ja Peetri kirik kaardil

Suurel värvitrükis Toronto turismikaardil on ära toodud ka Tartu College kujutus. Kuna kaart on humoristlikus stiilis, siis paistab maja aknast tütarlapse-kujulise juuksekimbuga pea. Silt ütleb Tartu College, ja selle kõrval on seletus „Named after Tartu University in Estonia". Tartu paistab üsna hästi silma ülikooli Robarts Library üle, kuna tagapõhjaks on kuulus Casa Loma pilt. Kuna kaardi vaade on põhja poole, siis kurikuulus ja nüüd likvideeritud Rochdale polegi näidatud, kuna see oleks Tartu ette jäänud. Teise eestlaste asutusena paistab silma Peetri kirik pealkirjaga St. Peter's Estonian Ev. Lutheran Church". Kirjastaja on Archar Inc., kus eestlaste osas on hankijaks olnud Werner Haberkorn. Kaardi suurus on 37 x 49 cm, kuid paremaks naudinguks tuleks ka luup kaasa osta.

E. A.

Poliitiliste parteide võimuvõitlus

Seoses konservatiivide partei vähemusvalitsuse kukutamisega enne pühi tulid poliitiliselt tumedad Jõulud. Ühelt poolt süüdistatakse J. Clarki valitsust, kuid teiselt poolt küsitakse, et kas olid uued valimised õigustatud. Leitakse, et umbusalduse avaldamine õlihinna tõstmise ja maksude kõrgendamise pärast oli otstarbetu. Mis siis kui pahased valijad ka seekord ei anna ühelegi parteile absoluutset enamust? Kas siis jälle poole aasta pärast ei teki uued valimised.

Kõik märgid näitavad, et Kanada praegusse raskesse majanduslikku olukorda viinud P. E. Trudeau taotleb pääsemist uuesti võimule. Kui see juhtub, siis on süü konservatiividel, kes tegid mitmeid naeruväärseid vigu ja püüdsid vähemusega valitseda opositsiooni arvestamata. Kui elukallidus tõuseb üle 11%, siis ei saa ükski partei valitseda makse vähendades ja õli hinda tõstmata.

Els Kaljot-Vaarmani stipendiumi

Eesti Kultuuri Koondise Kultuurifondi Toimkond teatab, et Els Kaljot-Vaarmani Sihtkapitali stipendiumidele kandideerimise tähtpäevaks on määratud 21. jaanuar 1980. Otsus antakse teada EKK aastapäeval, 17. veebruaril 1980.

Sihtkapital on moodustatud abikaasade Erich ja Els Kaljõti korrespektiivse testamendi, mis tehtud 10. sept. 1965, eeskirjade kohaselt. Sihtkapitali eesmärgiks on stipendiumide abil toetada eestlasi, eriti noorsugu, muusika ja teatrikunsti viljelemisel. Sihtkapitali valitseb Eesti Kultuuri Koondise juhatus või selle õigusjärglane.

Kandideerijail palutakse lisada lühikesed eluloolised andmed koos ülevaatega õpinguist ja senisest tegevusest ülalnimetatud aladel ning milleks soovitakse stipendiumi kasutada.

Sooviavaldused saata aadressil: Eesti Kultuuri Koondis, Kultuurifond, Box 657, S-101 29 Stockholm.

EKK Kultuurifondi Toimkond

LAHKUS MEIE UNUSTAMATA ARMAS ABIKAASA, ISA JA VANAISA

ERICH LUNTER

sündinud 30. jaanuaril 1922 Hiiumaal
surnud 27. detsembril 1979 Torontos

mälestavad sügavas kurbuses

ABIKAASA
LAPSED
ja väike MICHAEL

Jumal on meie varjupaik ja tugevus.
T. Laul 46.2.

Kallist vana-onu

HENRY MILLER'IT

mälestavad

ENE-LIIS ja ILMAR MARTENS
ELFRIEDE VALLASTE
AINO ja HUGO ROONEEM

Armast sõpra

ERICH LUNTER'IT

mälestavad kurbuses

LEHTE ja EBERHARD

Kauaaegset töökaaslast ja sõpra

ERICH LUNTER'IT

mälestab leinas

REIN NUKK

LEINATEATED

Suri Vabadussõdalane Karl Jensen

13. dets. suri Kemptville linnas Ottava läheduses vabadussõdalane Karl Jensen, kes sündis 18. veebr. 1896. a. Vändras Piista talus. Kanadasse saabus 16. veebr. 1951. a. ja jätkas oma elukutset talupidajana.

Võitles Vabadussõjas velsker-sanitarina esimeses Ratsapolgus 2 aastat (1918 kuni 1920). Läti Vabariik auväärstas teda aumärgiga. Hiljem Eesti Kaitseliitu kuuluvana vääristati teda Valge Ristiga. Leinama jäi tütar perekonnaga Ottawas.

R. P.

Üleskutse endistele Gustav Adolfi Gümnaasiumi õpilastele

Äsjasel „kustipoiste" nõupidamisel Rootsis otsustati koondada endisi õpilasi, kes õppisid Nikolai Gümnaasiumis, Tallinna Poeglaste Humanitaargümnaasiumis, Gustav Adolfi Progümnaasiumis, Reaalkoolis ja Gümnaasiumis. Eesmärgiks on ühine gustav-adolflaste kokkutulek Stokholmis ühenduses ESTO 80-ga.

Ülalnimetatud nõupidamisel otsustati alustada ettevalmistustega Gustav Adolfi Gümnaasiumi 350. a. juubeli tähistamiseks 1981. a. Kavas on 1931. a. ilmunud kooli ajaloo uustrükk ja koolivendade koosviibimine. Endistel õpilastel palutakse teatada omad aadressid:

Dots. Kuno Thomasson, Box 559, S-751 22 Uppsala 1, Sweden.

Sõnumid ja teated palume toimetusele anda HILJEMALT REEDEL, et kindlustada nende ilmumine järgmise nädala lehes.

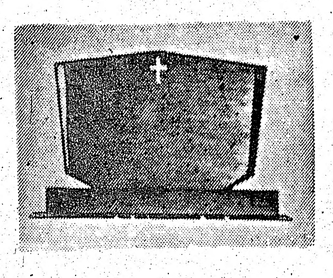

HAUAKIVID

Eesti ettevõte

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 2A2
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
NIGUL VIRRO

PONTIAC

PAUL JUTTUS

HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561

PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK

G.M.C. Veoautod
Pruugitud autod

KAI KÄÄRID

MAALID MÜÜGIL suures valikus.
Helistage ette 225-5595.
390 Princess Ave., Willowdale

RUKKILEIB ja NISUSEPIK
Nagu seda tehti kodus
igasugused Euroopa tordid
küpsised ja maiustused
TELLIMISTE TAITMINE
BATORY
Bakeshop & Delicatessen
191 Roncesvalles Ave. Toronto
Ont. M6R 2L5 — Tel. 416/533-7802
B. Kedzierski

S. A. LINDHOLM Ltd. — REALTOR
Tel. 486-7752
Kinnisvara vahendaja Torontos kaasmaalastele teenistuses alates aastast 1954.
Tel. kodus 489-9932

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E4
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schneider

JÕUDIS JÕULUKS KOJU

HENRY MILLER

sündinud 20. aprillil 1887 Rakveres
surnud 24. detsembril 1979 Vancouveris

mälestab kestvas armastuses
ja leinas

abikaasa MARIE

MEIE KALLIST „PAPIT"

HENRY MILLER'IT

mälestavad kurbuses

AINO BENNETT
perekond ALAOTS
WALTER JOHANSON
ERNA ja TOIVO LAANEMÄE
MART LAANEMÄE
LEILI LAUPMAN
LEIDA ja EVALD PAST
AINO ja MART PUNGAR
ELLEN REMMEL
ARMI ja PAUL SANDER
LYDIA TUULIK
ALAR ja LILIAN OLLJUM
IRENE ja RUDOLF OLLJUM

KALLIST SÕPRA JA RISTIISA

ERICH LUNTER'IT

mälestavad sügavas leinas

HARRY ja MANDA
HEIKKI ja KRISTI
REIN

ÕNNETU SURMA LÄBI LAHKUS MEIE ARMAS EMA, VANAEMA JA ÕDE

MARIA RUUKHOLM

sünd. 23. veebruaril 1904
surnud 26. detsembril 1979

sügavas leinas

poeg HILLAR perekonnaga Mississaugas
tütar HELGE perekonnaga Torontos
ÕED Eestis

LAHKUS MEIE KALLIS ISA, VANAISA JA SUGULANE

KARL JENSEN

sündinud 18. veebruaril 1894 Piistal, Vändras
surnud 12. detsembril 1979 Kemptville, Ontarios.

mälestavad sügavas leinas

tütar VAIKE perega Ottawas
poeg JAAN abikaasaga Kemptvilles
poeg JUHAN abikaasaga Port Elginis
väimees ALEKSANDER KUKK St. Antonio, Texas
naisevend WOLLI PERNER, Weston-Super-Mare, Inglismaal

Õnnetu surma läbi lahkunud armast tädipoja abikaasat ja sugulast

MARIA RUUKHOLM'I

mälestavad

AMILDE PÄRN abikaasaga
MALL PUHM perekonnaga

KIRIKLIKKE TEATEID

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPAEVAL

Pühapäeval, 6. jaanuaril kell 10 hom. PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS. Kõneleb H. Eller, solist M. Krabi.

Kell 6 õ. KUULUTUSKOOSOLEK. Kõneleb E. Toompuu.

Esmasp., 7.—laup., 12. jaan ALIANSS-PALVENÄDALA ÕHTUD eri kirikuis.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 6. jaanuaril kell 5 p.l. KOLMEKUNINGA PÜHA JUMALATEENISTUS. Laulab Toronto Pensionäride Klubi laulukoor, juhatab Leida Pilt. Laululehed. Samal ajal PÜHAPÄEVAKOOL.

ÕPETAJA KONETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 6. jaanuaril kell 11 hom. UUE LEERI AVAJUMALATEENISTUS.

ÕPETAJA KONETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

UUE-AASTA ja KRISTUSE ILMUMISPÜHA JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 6. jaanuaril kell 1.30.

ÕPETAJA KONETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 6. jaanuaril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. E. Kiil New Yorgist. Issanda surma mälestamine.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

KOLMEKUNINGAPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 6. jaanuaril kell 11 hommikul. Teenib õp. Elmar Pähn. Solist Lydia Kööp. Orelil Aino Pähn. Piiblitund kell 10 hommikul Pühapäevakool kell 11 hommikul.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 13. jaanuaril kell 11 hommikul.

EVANGELISATSIOONI TEENISTUS kolmapäeval, 16. jaanuaril kell 7 õhtul. Kõneleb nõukogude liige Kalju Kaur.

PEETRI KOGUDUSE NÕUKOGU-AMETISSE ÕNNISTAMINE pühapäeval, 20. jaanuaril kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino koor Charles Kipperi juhatusel.

NAISRINGI LOENGUÕHTU kohviga pühapäeval, 20. jaanuaril kell 5 p.l.

ÕPETAJA KONETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul.

WILCOX LAKE SAUNA
PEREKONNA SAUN
464 Sunset Beach Rd. P.O. Box 469
Oak Ridge, Ontario L0G 1P0
Tel. 883-5777
Johan Krulli juhtimisel.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Eesti arst valvekorras

5. ja 6. jaanuaril
dr. J. Marley 921-7777
12. ja 13. jaanuaril
dr. H. Tari 922-3824
19. ja 20. jaanuaril
dr. M. Leesment 481-6834
26. ja 27. jaanuaril
dr. T. Sauks 461-0912

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

Andres Olvet, LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Bigelow, Hendy & Shirer
789 Don Mills, Rd.
Tel. 429-3110, koduš 699-2395

VEOD

Suur veok kolimiseks
J. KRULL
Telefon 883-5777

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

KORTERID

Miamis
1 TUBA KÖÖGIGA
üürida talve külalistele. Kõigi tarbetega möbleeritud. Helistada tel. (305) 754-2014. Aadress: 279 N. W. 54 Str. Miami, Fla. 33127.

TÖÖPAKKUMISED

Vajatakse
OSALISE AJAGA TÖÖJÕUDU
teisipäeviti, kolmapäeviti ja reedeti ajavahemikus kl. 10 hom.—kl. 5 p.l. Yonge ja Bloor.
Helistada tel. 922-2300

Vajatakse naisterahvast
ABILISEKS-SELTSILISEKS
üksiku naise majas avara majutamise võimalusega. Juhuslik kerge töö. Sobiv pensionärile või töötajale.
Helistada: tel: 769-1988

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00, 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse — 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

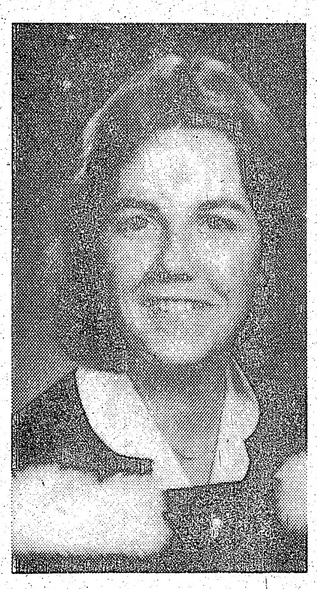

PIA HEINE

Sündinud 10. mail 1957 a. Torontos. Lõpetanud Malvern Collegiate Institute'i Ontario Scholarship'iga. Jätkas õpinguid Toronto Ülikoolis maateaduse alal lõpetades B.Sc. kraadiga 1979. a. kevadel. Õpib edasi arhitektuuri alal Waterloo Ülikoolis. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

ANNE KATRIN JÄRVISTE

Sündinud 17. apr. 1955 a. Torontos. Lõpetanud 1979 a. kevadel B. Ed. kraadi Toronto Ülikooli Faculty of Education, Special Education alal. Varem lõpetanud Hon. B. Sc. kraadi Toronto Ülikoolis psühholoogia alal. Kavatseb edasi õppida. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

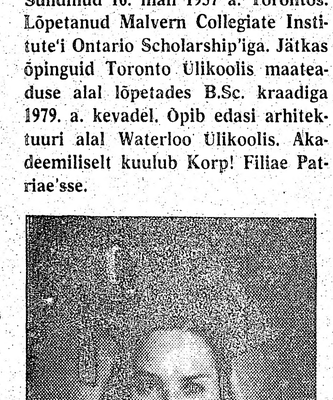

MARJE KIRVES

Sündinud 5. aug. 1955 a. Lõpetanud Lawrence Park Collegiate Institute'i Torontos. Jätkas õpinguid York Ülikoolis lõpetades 1979 a. kevadel B.Sc. kraadiga kehalise kasvatuse alal. Õpib edasi York Ülikoolis taotledes Master of Business Administration kraadi. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

LEENA-KREET KORE

Sündinud 12. nov. 1957. a. Torontos. Lõpetanud St. Mildred's Lightbourn School Oakville's. Jätkas õpinguid inglise literatuuri alal Toronto Ülikooli Trinity College'is lõpetades 1979 a. kevadel B.A. kraadiga (honours), omades ühtlasi Irene Dickson Paull Prize ja U. of T. Lucy Ingram Morgan Gold Medal in English. Taotleb magistri kraadi Toronto Ülikooli juures Canada Council Scholarship'iga olles ühtlasi Trinity College Junior Fellow ja abiõppejõud. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

KRISTI PAHAPILL

Lõpetanud Humberside Collegiate Institute'i Torontos. Jätkas õpinguid York Ülikoolis lõpetades möödunud kevadel B.A. kraadiga psühholoogia alal. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

MARI ANN (TOMBAK) TAMMARK

Sündinud 30. mail 1956 a. Lõpetanud Wexford Collegiate Institute. Jätkas õpinguid Toronto Ülikooli Scarborough College'is lõpetades 1979 a. kevadel Hon. B. Sc. psühholoogia alal. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

RITA VALTER

Sündinud 29. aug. 1957 a. Lõpetanud Victoria Park Secondary School'i. Jätkas õpinguid Toronto Ülikoolis rohuteaduse alal lõpetades B. Sc. (Phm.) kraadiga 1979 a. kevadel. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

LIVI SUSAN VALVUR

Sündinud 11. okt. 1957 a. Lõpetanud North Toronto Collegiate Institute'i. Jätkas õpinguid York Ülikoolis Applied Mathematics ja Computer Science alal lõpetades B. Sc. kraadiga 1979 a. kevadel. Töötab omal alal I.B.M. firmas ja kavatseb edasi õppida. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriae'sse.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

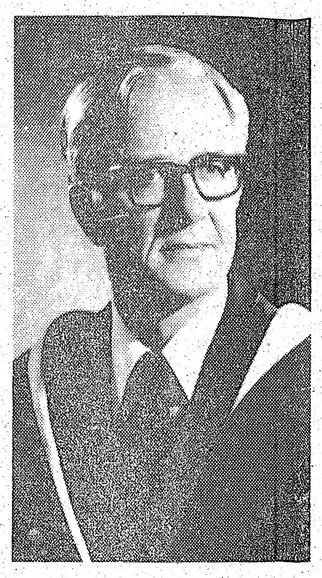

VOLDEMAR RIIMAND

lõpetas York University Atkinson College'i BA kraadiga poliitiliste teaduste erialal.

Töökõrvalt stuudiumi alustamise ja bakalaureuse kraadi saavutamise ajendiks oli V. Riimandil, kes möödunud suvel sai 56 aastat vanaks, rohkem teaduslik uudishimu kui kogutud teadmiste rakendamise vajadus elukutselises tegevuses.

Õhtukursuste tõttu pidi ta paratamatult tagasi tõmbuma Hamiltoni ühiskondlikust tegevusest, kus ta ennem ülikooli astumist oli olnud kolm „aega" Hamiltoni Eesti Seltsi esimees, oli kuulunud kuus aastat Hamiltoni Esimese Luteriusu Koguduse nõukokku ja olnud ühel korral selle esimeheks ning olnud üks aasta kohaliku Skaudisõprade Seltsi esimees.

On tõenäolik, et ta taas asub oma nõu ja jõuga kaasa lööma Hamiltoni organisatsioonide tegevuses. Akadeemiliselt kuulub Üliõpilasselts Liivikasse.

OLJA MÜLLER-EELNURME ja WOLFGANG MICHAEL MÜLLER

omandasid mõlemad magistri kraadi (M.Sc.) linnade ja piirkonna planeerimise alal (Urban and Regional Planning) Toronto Ülikooli juures.

Olja Müller on lõpetanud varem McMaster Ülikooli Hamiltonis B.Sc. kraadiga ja tunnustustega Bioloogia alal.

Michael Müller lõpetas varem Pratt'i Arhitektuuri Instituudi (Pratt Institute of Architecture) B.Arch. kraadiga.

TIINA RAMMO

sünd. 1957. a. lõpetas McMaster'i Ülikooli kommerts osakonna nelja aastase õppekava saavutades diplomi omal alal (Bachelor of Commerce degree).

Aastal 1975 lõpetas ta Sir Wilfried Laurier'i gümnaasiumi cum laude'ga (Ontario Scholor) ja aktsepteeris McMaster'i stipendiumi (Chancellor's Scholarship). Aastal 1976 anti talle ülikooli stipendium edasi õppimiseks (McMaster University Scholarship).

Praegu täiendab teadmisi tööstusliku arvepidamise alal McMaster'i ülikooli juures.

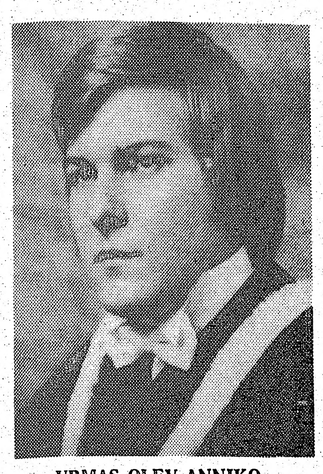

URMAS OLEV ANNIKO

sündis 11. veebruaril 1954 Winnipegis. Keskhariduse omandas Nelson McIntire Collegiate's Winnipegis. Lõpetas Manitoba ülikooli (University of Manitoba) õigusteaduskonna LLB kraadiga. Võeti vastu advokaadi seisusse 28. juunil 1979.

KAAREL JAAK ROOSAARE

lõpetas 1976. a. American University Washingtonis, D.C. (USA) kommunikatsiooni ja poliitiliste teaduste alal (magna cum laude) BA kraadiga. Jätkas õpinguid sama ülikooli õigusteaduskonnas ja saavutas tänavu aasta maikuul J.D. (Juris Doctor) kraadi...

Õppetöö igakülgseks lõpetamiseks õiendas k.a. detsembris advokatuuri eksamid.

Üliõpilaspõlves ta tegi Eesti tutvustamistööd kõnedega ja ajalehe artiklitega. Ülikooli raadiojaama saatekava juhatajana koostas ja lindistas 1976. a. Eesti Vabariigi aastapäeva puhul pikema sõnalis-muusikalise saate Eesti ja eestlaste tutvustamiseks.

Dr. jur Kaarel Jaak Roosaare isa, ajakirjanik mag. jur. Evald Roosaare on „Ameerika Hääle" juures vanemtoimetaja. Akadeemiliselt kuulub ta Üliõpilasselts Liivikasse.

Mihkel Hurt 80

Ühe tähtsama eesti kultuurimehe, Jakob Hurda üks sugukonnaliikmeid, USA-s elav eesti endine kohtutegelane Mihkel Hurt märgib 4. jaanuaril 1980 oma 80-dat sünnijuubelit.

Mihkel Hurt sündis Tartumaal, Põlva lähedal Himmaste külas, kust pärinevad ka teised selle sugukonna liikmed. Haridustee viis sealt hiljem Tartusse. H. Treffneri gümnaasiumi, mille lõpetamise järel 1922 juubilar astus Tartu ülikooli õigusteaduskonda. Olles lõpetanud selle 1927, töötas ta lühemat aega ühe Rakvere advokaadi juures ja asus siis kohtuametikandidaadina ette valmistuma kohtuala karjäärile. Pärast vanema kohtuameti-kandidaadi eksamite sooritamist Kohtukoja juures oli ta 1929. a. alates tegevuses kohtu-uurijana Jõhvis, Narvas, Paides ja Rakveres. Määrati siis 1935. a. abiprokuröriks Rakvere Ringkonnakohtu juurde, asukohaga Narvas, milliselt kohalt nimetati sama ringkonnakohtu liikmeks 1938. Sellel kohal töötas ta — välja arvatud osa enamlaste ja osa sakslaste okupatsiooniaega, mil eestiaegsed kohtud ei tegutsenud — kuni kodumaalt lahkumiseni 1944.

Olles viibinud Saksamaa põgenikelaagreis, emigreerus Ameerika Ühendriikidesse ja elab nüüd kesklääne Chicago lähistel. Olles 1934. aastast peale abielus Ida Juurupiga, on perekonnas kaks last, poeg Taivo ja tütar Tiiu, kusjuures poeg on omandanud inseneri kraadi ja elukutse. Juubilar on olnud agaralt tegevuses Chicago Eesti Maja juurde kogunenud eestlaskonnas, olles üks selle maja muretsemise elluviijaid. Ka on ta tegutsenud sealse segakoori vanemana, nähes vaeva koori ühtsuse hoidmisega ja tegevuse korraldamisega. Viimaseil aastail on haigus sundinud enam tagasihoidlikumale elule.

Juubilar on võtnud osa vabatahtlikuna Vabadussõjast, algul 7. jalaväerügemendis ja hiljem Tartu Kooliõpilaste Pataljonis. Akadeemiliselt kuulub ta Eesti Üliõpilaste Seltsi, kuhu kuulub ka ta poeg Hurtade sugukonna kuuenda liikmena. Avalikkusele on vähe teada asjaolu, et juubilari lell Joosep Hurt Vene ajal surmas kahevõitlusel kuberneri poja, kes oli oma väljendustes teotanud eesti rahvast. Kahevõitluse eest kõrvaldati ta kolmeks aastaks ülikoolist.

Kui kohusetruule, heale ja sõbralikule inimesele soovib juubeli puhul kõike head ja paremat suurearvuline sõprade ja seltsivendade pere.

I. Re

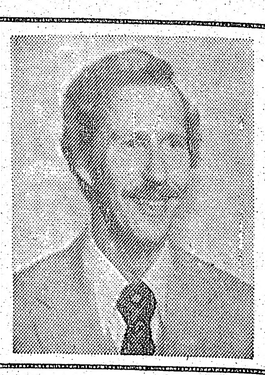

BILL KUNNAS ütleb:

„Rääkige minuga enne kui hakkate uut autot ostma."

Pruugitud autod — uued autod — veoautod.

Müügid ja rentimine.

BRIAR WOOD
Chevrolet Oldsmobile Ltd.
321 Lakeshore Rd. W. Mississauga
Telefon kontoris: 416-278-3365
kodus: 416-621-5091

Pedestri Jaan

PÖÖRAMINE

See on üks sõna nii paljude tähendustega, et nende loetlemine oleks lootusetu ettevõte. Pööratakse niihästi patuseid uuele teele kui ronge õigeile rööpaile ja ühesuguse endastmõistetavusega pööratakse pahupidi nii puhast tõde kui musti sokke.

Ja kui sõnast pööramine veel küll ei piisa sedalaadi aktsioonide kirjeldamiseks, siis on meil tagavaraks sõnad nagu käänamine ja keeramine. Sageli sobivad need sõnad üksteise asendamiseks, kuigi igal neist on oma ülesanne just teatava spetsiifilise mõistevarjundi ilmekamal väljendamisel.

Kui keel oma pildirikkuses nii palju võimalusi pakub igasuguste asjade ja mõistete pööramiseks, käänamiseks ja keeramiseks, mis ime siis, et maailmas nii vähe asju järele on jäänud, mis veel sirged on.

Tänu meie esimestele keelemeestele, kes „pööramisest" tegid grammatilise oskussõna võõrkeelse „konjugatsiooni" asemel, on sellel sõnal meie silmis eriline tähendus inimlike suhete seisukohast, kuna ta tegeleb isikutega — esimese, teise ja kolmandaga, kes on samasugune liha ja veri, nagu sina ja mina.

Ja igaühte, kes retsiteerib — „mina olen, sina oled, tema on" — valdab magus rahulduse tunne, et isikud, esimene, teine ja kolmas, nii õiglaselt nende tähtsuse järjekorras on ritta seatud.

Me kõik tunneme esimest isikut, seda kõige tähtsamat, kõige paremini, sest meil pole tema ees mingeid saladusi.

Tähtsuse redelil ühe pulga võrra madalamale laskudes seisame silm silma vastu teise isikuga — sinuga. Teise isiku puudused ja nõrkused on meile hästi tuntud, kuid meie südame härdus ei luba neid talle näkku paisata, sest see oleks ju solvamine. Teisest küljest aga, teda teenimata loorberitega kroonida oleks ju lausa võlts.

Sellepärast isikuga No 2 suheldes kulub palju tähelepanekut, takti ja navigatsiooni oskust kaljude ja peidetud kariде vahelt läbi purjetamiseks, et mõlemad pooled terve nahaga vastaskaldale jõuaksid.

Seevastu kolmanda isikuga tegelemine on lausa käkitegu. Me teame temast kõik ja tõenäoliselt veel paremini kui ta ise, sest tema näeb ennast ainult peeglist ja sedagi veel ümberpöördud kujul, meie aga näeme teda igast küljest ja igasuguse nurga all. Pealegi kolmandale isikule lähenedes muutume meie imelisel kombel nagu selgeltnägijaiks. Äkki meie teame eksimatult mitte ainult kõike mis ta on avalikult või salaja teinud, vaid ka seda, mida ta teha kavatseb, või mida ta mõtleb, kuid veel kellelegi pole avaldanud.

Alles pärast seda kui oleme endile selgeks teinud kõigi kolme isiku omapärad, oskame me sõnu nii pöörata, et tõde ilmsiks tuleb. Selle asemel, et üksi-sõnu lällutada: „mina kõnnin, sina kõnnid, tema kõnnib", võime kõhklematu veendumusega pöörata sõnu nii:

Mina kõnnin
Sina hulgud
Tema tolgendab.

Või siis samal põhimõttel:

Mina võtan jutlemisest elavalt osa
Sina oled jutukas
Tema on latatara.

Kui tõetruult tegelik elu õieti rakendatud pööramisel ilmsiks tuleb, selleks mõned näited:

Mina olen kindlameelne.
Sina oled kangekaelne.
Tema on põikpea.

☆

Mina olen jookide konnuasöör.
Sina ei ütle ära ühest heast napsist.
Tema on lakkekrants.

★

Minu silmad on väsinud.
Sinu silmavalged on punakad.
Tema silmad on kangest purjutamisest punased nagu kalal.

☆

Mina olen teravmeelne.
Sina pole just suu peale kukkunud.
Tema edvistab oma teadmistenatukesega.

☆

Mina riietun maitsekalt.
Sina püüad moega sammu pidada.
Tema uhkeldab ikka veel sama kleidiga, mille ta UNRRA'lt põgenikelaagris sai.

☆

Minu autole jäi üks käpard oma autoga jalgu.
Sinul juhtus autoõnnetus.
Tema sõitis oma autoloksu jälle kägarasse.

☆

„Mina panen nüüd sule käest", ütleb Pedestri Jaan loo lõpetuseks ja paneb kiiresti punkti, enne kui teine ja kolmas isik jõuaksid oma suid avada.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, küpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

EUROOPAMAITSELISED JUUSTUD, KALAKONSERVID, DELIKATESSID

Avatud teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup 9—3.
Esmaspäeval suletud.

MÕTTESÄHVATUSI

Inimene, kes usub oma pärijate armastusse, on oma aru kaotanud.

☆

Arrogantse alatooniga vaikimine võidab ka kõige tugevamad argumendid.

☆

Hobusejõud olid ohutud, kui nad alles peitusid hobustes.

☆

Kui habe oleks tarkuse tundemärgiks, oleksid kõik kitsed Sokratesed.

☆

Õige mehe hukkamisel lastud paugud on sisuliselt aupaugud.

☆

On inimesi, kel pole sihti, kuid nad jõuavad ka sihile.

☆

Kui võtta arvesse suurt veeuputust, võib väita, et vesi on nõudnud rohkem surmaohvreid kui alkohol.

☆

On hunte lambanahas. Selle tõttu vabakssaanud hundinahku võivad vajaduse korral kanda lambad.

☆

Vanasti kirjutati hanesulgedega. Tänapäeval kirjutavad mõned haned juba ise.

☆

Paljud mehed, keda arvatakse surnud olevat, on ainult abiellunud.

☆

Varem oli valimisõigus ainult vabadel meestel. Tänapäeval võivad valida ka naised ja isegi abielumehed.

☆

Kui oleme kõik unustanud, mida oleme õppinud, jääb üle ainult haridus.

Kogunud NIHITS

NALJAD

Vanem daam pahandab kosjakontoris:

„Avaldasite lehes mu kuulutuse koos fotoga, aga ma pole ühtki vastust saanud."

„Avaldame uue kuulutuse," tröösтib kosjakontori pidaja. „Aga seekord teeme seda antikviteetide rubriigis."

☆

Butler vanale lordile:

„Vabandust, härra lord. Ma pole juba kuus kuud palka saanud."

„Ma vabandan."

☆

„See ravim teeb teid 20 aastat nooremaks," ütleb arst vanemale daamile.

„Härra doktor. Kas teie saaksite kirjutada midagi muud?"

„Miks?"

„Kui saan 20 aastat nooremaks, siis ma ei saa enam pensioni."

☆

Kohtunik vargapoisile:

„Kus teie olite ööl vastu esmaspäeva?"

„Aga aulik kohtuhärra. Teie olete juba sama uudishimulik nagu mu naine."

☆

„Millega erineb kommunist idioodist?"

„Idioot ei oska valetada."

☆

„Mis vahe on sissemurrul ja sääreluumurrul?"

„Esimesel juhul pead istuma ja teisel juhul lamama."